

VISEGRÁD VÁROS TURIZMUSFEJLESZTÉSI
STRATÉGIAI ÉS OPERATÍV PROGRAMJA

TARTALOMJEGYZÉK

<u>VISEGRÁD IDEGENFORGALMÁNAK HELYZETELEMZÉSE</u>	<u>4</u>
<u>A helyzetelemzés kezdetei: a világ, Magyarország, a térség turizmusa adta lehetőségek, korlátok.</u>	<u>4</u>
A világ turizmusából levonható tanulságok	4
Milyen fejlesztési mozgásteret kínál a jelenlegi turizmuspolitika Magyarországon?	5
Visegrád az ország turisztikailag legfrekvenciáltabb térségében	7
<u>A kereslet jellemzői</u>	<u>8</u>
Vendégek száma	8
Összesen	9
Vendégek összetétele	9
Vendégéjszakák száma	10
Vendégküldő területek	10
Vendégek motivációja	11
Visegrád pozíciója a térségben	11
Térség többi része	12
Külföldi forgalom	12
Átlagos tartózkodási idő	13
A kereslettel kapcsolatos térség specifikus trendek	13
<u>A kínálat jellemzői</u>	<u>15</u>
A Dunakanyar és Visegrád általános bemutatása	15
Vonzerők	16
Szálláshelyek, vendéglátás, utazásszervezés	20
Településkép és egyéb idegenforgalmi feltételek	25
A kínálattal kapcsolatos piaci trendek	25
<u>Szervezeti rendszer helyzetelemzése</u>	<u>26</u>
Önkormányzati szint	26
Tourinform Iroda	26
Társadalmi szervezetek	27
<u>SWOT ELEMZÉS</u>	<u>28</u>
<u>VISEGRÁD VÁROS TURIZMUSFEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIÁJA</u>	<u>29</u>
Hosszú távú stratégiai célok	29
Középtávú célok	30
Visegrád város turizmusfejlesztésének alapkoncepciója	31
<u>A turizmusfejlesztés alapkoncepciója, stratégiák</u>	<u>31</u>
A turizmusfejlesztés alapkoncepciójának értelmezése	31
A megcélzott vendégkör	32
A turizmusfejlesztés időintervalluma	33
Megvalósítás	33
Megvalósítás szereplői	33
Megvalósítás menete	34
Finanszírozás rendszere	34
<u>VISEGRÁD VÁROS TURIZMUSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAMJA</u>	<u>36</u>

Kulturális turizmus fejlesztése	36
A kulturális turizmus fejlesztése	36
Visegrád városközpontjának kialakítása	41
Az ökoturizmus fejlesztése	44
Az ökoturizmus fejlesztése	44
Vízi turizmus fejlesztése	49
Vízi turisztikai központ kialakítása	49
A lovas turizmus fejlesztése	52
A lovas turizmus alapfeltételeinek kialakítása	52
A kerékpáros turizmus fejlesztése	55
Kerékpáros turizmus fejlesztése	55
Az idegenforgalmi promóció fejlesztése	61
A promóciós munka fellendítése	61
Befektetésösztönzési program lebonyolítása	69
A turizmus szervezeti rendszerének fejlesztése	73
Az idegenforgalomhoz kapcsolódó szervezeti-intézményi rendszer kialakítása	73
Stratégiai menedzsment kialakítása műhelymunka segítségével	75
Projektmenedzsment elsajátításra képzés szervezése	78

VISEGRÁD IDEGENFORGALMÁNAK HELYZETELEMZÉSE

A helyzetelemzés kezdetei: a világ, Magyarország, a térség turizmusa adta lehetőségek, korlátok.

Visegrád – mint ismeretes – már a Római Birodalom védelmi vonalának fontos helyszíne. (Pone Novata: 8 őrtorony, egy kiserőd és egy erődített katonai tábor), a honfoglalás idején Szent István király által alapított vármegyeszékhely (ispáni vár, főesperesi templom, várkerti falu, Szent András monostor), a középkorban pedig IV. Béla - Károly Róbert – Nagy Lajos – Hunyadi Mátyás által kijelölt, felépített, az országkormányzás szerveinek központja (székhelye) lett. A török hódoltság idején elpusztult Visegrádot a XIX század végén újra felfedezték arisztokraták, tudósok, művészek (pl: a Görgey, Latinovits, gróf Pálffy-Daun család) a történelmi emlékekre kíváncsi kirándulók az egészséges levegővel párosult természeti szépségekkel gyógyítani szándékozó szanatóriumi alapítók.

A turizmus szerepét, fejlesztésének lehetőségeit keresve azonban fájdalommal kell megállapítanunk, hogy Visegrád a világ turizmusa fél évszázados fantasztikus fejlődésének áramlatából – többé-kevésbé – kimaradt. Ezek a fejlődés sajátosan kikövezett, méretezett útján, jelzik mozgásterünk szegélyező „köveit” továbbá meg kell győzni magunkat és Visegrád polgárait, hogy a turizmus a XXI. század egyik vezető iparága, amelyekhez lehet és érdemes a város sorsát kötni. Ledől a politikai tilalomfa, ködbeveszett a vizierőmű mindent béklyóba kötő rémképe. Most már rajtunk múlik hogy tudunk-e élni az egyedülálló történelmi lehetőségekkel Visegrád turizmusának korszerű, nemesen minőségi fejlesztése érdekében.

A világ turizmusából levonható tanulságok

A világ turizmusa – a világgazdaság egyik legfiatalabb területe -, az élmények globális vására. Viharos előretörésének alapja, hogy korunkban az utazások egyre inkább az emberi élet szerves részévé válnak: a turizmus a fizikai életszükségletek kielégítése az élményszerzés egyik legfontosabb módja, amely iránt a világ virtuális megismerése is egyre jobban felkelti az érdeklődést. A turizmus egyre inkább a létszükségleti gondokon felülemelkedni képes ember létformája, amikor már képes az utazásokra költeni.

A világturizmus a II. Világháború utáni globális társadalmi-gazdasági fejlődés eredménye. Napjainkra a világgazdaság egyik legnagyobb és legdinamikusabban növekvő területe. Gazdasági jelentőségét jelzi, hogy a világ GDP-jének 12%-a a turizmusból származik, 200 millió ember foglalkoztatottságát biztosítja, innen származnak az állami adóbevételek és ide irányul az összes beruházások 7%-a. Ugrásszerű fejlődését jelzi az utazások számának évi 7%-os, a turisták költségének évi 12%-os költsége emelkedése.

A turizmus jellegét jól mutatja, hogy a turizmus döntő hányadát az egyes országokon belüli forgalom adja. A nemzetközi turizmusból eredő bevételek – amely az összes forgalomnak országonként csak 10-25%-a – a világexport egytizedét, ezen belül, a szolgáltatások exportjának egyharmadát biztosítják. Európa – csökkenő arány mellett - a turizmus legnagyobb piaca.

A turizmus az új évezredben továbbra is dinamikus fejlődés előtt áll. A vendégforgalom évtizedenként másfélszeresére nő, a bevételek pedig megkétszereződnek. (A turizmus világméretű aránya a GDP-ben 2010-re elérheti a 12-13%-ot.)

A világturizmus előrejelzése 2000-2020

	Turista érkezések száma (millió)		
	2000	2010 (prognózis)	2020 (prognózis)
Világ:	697.6	1006.4	1561.1
Ebből: Európa	402.6	527.3	717.0
Amerika	128.9	190.4	282.3
Kelet-Ázsia Csendes - Óceáni térség	111.7	195.2	397.2

Forrás: WTO, 2001. május

A világ turizmusának trendjeiből levonható tanulságok:

- Európa – nyugati részének viszonylagos „telítettsége” miatt – nem képes lépést tartani a gyors világfejlődéssel, de a kontinensen belül a Kelet-nyugati forgalom és a közép-keleti térség továbbra is dinamizáló tényező marad.
- A turizmus a helyszínt és a motivációt illetően diverzifikálódik. A viszonylagosan gyors változások közepette a kínálat versenyképes kialakításához „létkérdés” megismerni a holnap turistájának igényeit, preferenciáját. Tudnunk kell, hogy a versenyben maradás érdekében milyen változtatásokat kell eszközölni, illetve milyen változtatások szükségességével kell szembenézni.
- Az utazási célterületekről egyre jobban tájékozódott turista igényei nőnek a turisztikai termékek és szolgáltatások iránt a kifogástalan utazási, üdülési élmény érdekében. Annyi már most biztonsággal állítható, hogy a turisták tudatában előtérbe kerül az egészség megőrzésére való törekvés (egészségtudatos magatartás), felértékelődik a kultúra és a természeti környezet minősége.
- A turisztika fejlődésével világméretű elosztási foglalmi rendszerek alakultak ki, erősödik a globalizáció.
- Előtérbe kerül a turizmus tudatos, integrált tervezése.
- A vonzerő sikere, nagymértékben a termékfejlesztés minőségétől függ és regionális jelleget kap.
- A köz- és a magánszektor együttműködése fokozódik.
- Elengedhetetlen a vendégfogadás profizmusának korszerűségének és az utasbiztonságnak a garantálása.

A világturizmus trendjei felértékelik Visegrád turizmusának fejlesztési lehetőségeit, miközben számos új kihívással kell a fejlesztőknek szembenézniük.

Milyen fejlesztési mozgásteret kínál a jelenlegi turizmuspolitika Magyarországon?

Magyarország részesedése a világ turistautazásaiból már hosszabb ideje 2,5-4% között változik, ami előkelő (13.) helyet biztosít a nemzetek rangsorában. A nemzetközi turizmusból származó bevételeket illetően azonban már szerényebb helyen állunk a rangsorban. (35-40. hely)

Megfigyelhető, hogy míg a világ egészében az egy nemzetközi turistautazásra jutó átlagos bevétel meghaladja a 680 USD-t. (Amerikában 1000 USD), addig Európában 570-580 USD. A kontinensen belül a legalacsonyabb átlagos bevételi szint Kelet-Közép Európában alakult ki (kb. 350 USD), ami az északi-nyugati mediterrán régióknak csupán fele-kétharmada. Sajnos Magyarországot valamennyi nemzetközi összehasonlításban a viszonylag magas vendégforgalom és az ebből származó szerény gazdasági hozam jellemzi: az egy külföldi turista beutazásra jutó, átlagos jövedelem 220 USD, ami még a Kelet-Közép Európai régió

országainak többsége mögött is elmarad. A szerény jövedelmezőségi szintben az infrastruktúra általános elmaradottsága a jelentős, sokszínű turisztikai vonzerőt komplex turisztikai terméké alakítás gyengéi, a szolgáltatások nem kielégítő színvonala, a rövid időtartamú utazások, amelyek során rokoni-baráti szálláslehetőséget vesznek igénybe egyaránt közrejátsszik. A problémát jól mutatja az a tény hogy turistáknak csupán 15-17%-a veszi igénybe a kereskedelmi szálláshelyeket és csupán néhány százaléka a magasabb kategóriájú szállodákat, panziókat, üdülőházakat.

A világ 15 legnépszerűbb turisztikai célterülete

	Megnevezés	Külföldi turista érkezésének száma (Millió)	2000.év 1999. év %-ában	Piaci részesedés 2000. évben (%)
1.	Franciaország	75,5	3,4	10,8
2.	USA	50,9	4,9	7,3
3.	Spanyolország	48,2	3,0	6,9
4.	Olaszország	41,2	12,8	5,9
5.	Kína	31,2	15,5	4,5
6.	Egyesült Királyság	25,3	-0,3	3,6
7.	Oroszország	21,2	14,5	3,0
8.	Mexikó	20,6	8,4	3,0
9.	Kanada	20,4	4,9	2,9
10.	Németország	19,0	10,9	2,7
11.	Ausztria	18,0	2,9	2,6
12.	Lengyelország	17,4	-3,1	2,5
13.	Magyarország	15,6	8,1	2,2
14.	Hong Kong	13,1	15,3	1,9
15.	Görögország	12,5	2,8	1,8

Forrás: WTO, 2001. május

A problémák ellenére a turizmus Magyarországon a nemzetgazdaságnak jelentős kedvező fejlődési kilátásokat biztosító tényezője. Figyelmet érdemel, hogy az elmúlt tíz évben az állami (az MNB által regisztrált) konvertibilis devizabevételek több mint háromszorosukra emelkedtek. A külföldi beutazóktól származó összes bevétel pedig – becslések szerint, a magánbevételekkel együtt – meghaladja a 4,5 Mrd USD-t. A magas nemzetgazdaság azért sem nélkülözheti a turizmus által termelt (illetve generált) jövedelmeket, mert a turizmusnak jelentős devizatermelő képessége mellett a fizetési mérleget javító hatása is erőteljes. (Az átlagosnál alacsonyabb importvonzata miatt.) A gazdaságot devizához hatékonyan, az áruexportnál olcsóbban juttatja és a nehezen exportálható termékek (pl. vegyes élelmiszerek) és szolgáltatások értékesítésére is lehetőséget ad. Emellett a turizmus fejlődése erőteljes keresletélénkítő és jövedelem-továbbgyűrűző hatással is jár (a multiplikátor hatás 2 feletti). Ösztönzi a hazai ipar, a mezőgazdaság, valamint az infrastruktúra fejlődését. Élőmunka igényes, így közvetlenül mintegy 300 ezer ember számára biztosít munkahelyet. Segíti a társadalmi-gazdasági stabilizációt, a szociális feszültségek enyhítését, javítja az életminőséget. (Minden harmadik-negyedik családnál keletkezik főfoglalkozású vagy kiegészítő jövedelem.) Az elmaradottabb térségek felzárkóztatásának egyik fontos segítője.

A nemzetközi települési összehasonlítások azt mutatják, hogy azokon a helyeken, ahol a turizmus fontos szempontot játszik a gazdasági életben a fejlődés gyorsabb, az életszínvonal és az életminőség magasabb az átlagosnál. Amennyire Magyarország, úgy Visegrád sem nélkülözheti tehát a turizmus fejlesztésében rejlő lehetőségek kihasználását. A turizmus, mint a gazdaság egészét átszövő keresleti tényező, más területekkel együtt koordináltan képes egy „kitörési pont” szerepkör betöltésére.

A magyar turizmuspolitika célja, a fejlesztés felgyorsítása mellett a jövedelemtermelő-képesség nagymértékű javítása, új, keresett turisztikai termékek, színvonalas kínálat kialakítása. Ez a turizmuspolitika még jobban segíti a magyar turizmus fejlődését hosszabb távon meghatározó, külső és belső tényező, feltételek érvényre jutását. (Előnyös földrajzi helyzet, összekötő szerepkör Európában, illetve a Kárpát-medencében, sokszínű, jól értékesíthető vonzerő, komplex turisztikai termékek, javuló infrastrukturális feltételek, színvonalasabb marketing, növekvő vállalkozási kedv, aktívabb önkormányzatok.)

A 2000-2001. évi kedvező fejlődés azt mutatja, hogy a Széchenyi Terv keretében nyújtott kormányzati támogatásokkal olyan exkluzív-minőségi elemeket előtérbe helyező fejlesztések kezdődnek, amelyek változatlan, vagy kismértékben bővülő vendégszám mellett is biztosítják a bevételek dinamikus növekedését, a versenyképességi pozíció erősödését, a vendégstruktúra magasabb költőképességű rétegek irányába történő változásait. Ez a nemzetgazdasági program, és a nyomában kibontakozó jövedelmi folyamatok már önmagukban kijelölik a térség és ezen belül Visegrád fejlesztési terveinek a kereteit, a reális mozgástér képzeletbeli hatásköreit.

Magyarország nemzetközi idegenforgalmának prognózisa

	2000.év	2001.év prognózis	2001 év 2000 év %-ában
Külföldi látogatók összesen (millió fő)	31,1	33,0	106
Kereskedelmi szálláshelyi vendégéjszaka (millió éjszaka)	10,3	11,0-11,2	107-109
Idegenforgalmi devizabevétel Mrd Euró	3,7	4,1-4,2	112-114

Forrás: KSH, ECOSTAT számítások

Visegrád az ország turisztikailag legfrekvenciáltabb térségében

A térséghez tartozik Európa legnagyobb vízi útja a Duna, a Dunakanyar kiemelt üdülőkörzet, valamint a Ráckevei (Soroksári) Duna üdülőkörzet, számos turisztikai hasznosításra alkalmas tó, öko-hobbyturizmusra (természetjárás, kerékpározás, vadászat, szabadidő sport) különösen kedvező terület (változatos domborzatú Pilis, Börzsöny, Gödöllői-dombság), a műemlékekben gazdag városok (Esztergom, Visegrád, Szentendre, Vác, Gödöllő), valamint a világörökség részévé nyilvánított Hollókő települése. A térség turisztikai vonzerejét erősíti a színes folklór (magyar, sváb, tót, szerb népi kultúra) a nemzetközileg is számontartott kulturális, sport és vallási rendezvények (pl. FORMA-1, Kiskunsági pusztaprogramok, Szentendre-Visegrádi nyár)

A térség turisztikai vonzerejét, kínálatát jelentősen felértékeli központi, Budapest közeli fekvése, kedvező turisztikai megközelíthetősége. Ugyanakkor a várost övező térségre Budapest is nagymértékben támaszkodhat az európai turisztikai pozíciókért folytatott versenyben. Ezért Budapest és a környezete együtt egy olyan EURO-régiót alkothat, amelyben – az esetleges belső érdekellentétek ellenére – együtt kell működni a fejlesztési koncepció kidolgozásában, - fő célok és eszközök meghatározásában. Ez az együttműködés nemcsak a régió turizmusának jövőképét, hanem az egész ország fejlődését is befolyásolja.

A Közép-Dunavidék jelentőségét tekintve Budapest, Balaton után a harmadik, a Mátra-Bükki (Észak-kelet Magyarország) és a Nyugat-Dunántúli régiókkal együtt. A térségre jut az ország külföldi vendégforgalmának 3,8%-a, a belföldi vendégforgalom 8 %-a. A vendégek tartózkodási ideje az országos átlagnál rövidebb, ezért a régió súlya a magyar turizmusban a vendégéjszakák alapján kisebb, mint a vendégforgalomban. A Közép-Dunavidék – Budapesttel együtt, mint a nagyrégió az ország legjelentősebb turisztikai térsége: ide koncentrálódik a külföldi vendégforgalom több mint a fele (a vendégéjszakák 40%-a), valamint belföldi forgalom egyötöde.

Az ország egészében, ezen belül elsősorban Budapesten a külföldi turizmus jelentősége meghaladja a belföldit. Ezzel szemben a Közép-Dunavidék Régióban a vendégéjszakák csaknem kétharmada belföldi. A külföldi turizmus elsősorban a Dunakanyar, Gödöllő és a Galga-mente üdülőkörzetére koncentrálódik. A legtöbb külföldi vendég Németországból, Lengyelországból, Hollandiából, Ausztriából, Olaszországból érkezett.

A térségben – főként a Duna mentén – budapesti lakosok mind nagyobb számban hétvégi házakat építettek. Az üdülőtulajdonosok hatására az elmúlt évtizedekben jelentős üdülönépeség jelent meg. A főváros közelségének köszönhető nemcsak az üdülönépeség növekedése, hanem az egynapos, kiránduló turizmus bővülése is. Az utóbbi években kibontakozott egy erőteljes és nagyon összetett kiköltözési igény a fővárosból a régióba, elsősorban a minőségi lakáskörülményeket, városi szolgáltatásokat biztosítani képes, vonzó vidéki milióval, magas színvonalú környezeti adottságokkal bíró térségekbe, településekre.

A kereslet jellemzői

Visegrád – az egész Dunakanyarhoz hasonlóan – népszerű üdülő- kiránduló térség, kihasználva természeti, történelmi értékeit, vonzerejét és Budapest, - az ország vendégforgalmi központjának a közelségét.

Az 1980- az évek végén a Dunakanyar 7700 kereskedelmi szálláshelyén 766 ezer vendégéjszakát, szakszervezeti és vállalati üdülöhelyén rendelkezésre álló 7800 férőhelyen 662 ezer vendégéjszakát töltek el évente a többségében belföldi vendégek. Ehhez hozzászámíthatjuk a magán fizetővendéglátókat (becslések szerint 3900), a hétvégi házak tulajdonosait (becslések szerint 30000) és a többmillió kiránduló-átutazó forgalmat.

Vendégek száma

Az elmúlt évtizedben a Dunakanyar vendégforgalma jelentősen átalakult. Különösen az évtized első felében csökkent a szálláshelyigényes vendégforgalom. Ebben a kínálat átalakulása (a szakszervezeti-vállalati üdülés megszűnése, illetve a kínálat privatizációja folytán) és a kereslet mérséklődése egyaránt szerepet játszott. Az évtized második felében a

kereslet stabilizálódott, illetve 1998. óta érzékelhető keresletnövekedés kezdődött, főként a magasabb kategóriájú szálláshelyeken (szállodák, panziók, üdülőházak) és a turistaszállásokon is.

A Dunakanyar kereskedelmi szállásai vendégforgalmának alakulása (1995-1999)

Szállástípusok megnevezése	1995	1998	1999
Szállodák	73444	47423	59623
Ebből: Háromcsillagos	50506	34121	36030
Panzió	43259	33200	44790
Turistaszállás és ifjúsági szálló	13232	14704	18837
Üdülőház	10831	4270	5316
Kemping	14966	11508	8717
<i>Összesen</i>	157642	111105	137283

Forrás: KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv, Bp. 2000.

A kereskedelmi szálláshelyekhez hasonlóan újból emelkedik a térség fizető vendéglátásának forgalma, bár a magán szállásadás regisztrált vendégeinek száma a kereskedelmi szálláshelyeknek csupán 15 %-a. (A kiemelt üdülőkörzetek közül a legalacsonyabb.) Figyelmet érdemel ugyanakkor, hogy a magán szálláshelyek tényleges forgalma – a nem hivatalos, adózást megkerülő szálláshely értékesítéssel együtt – a regisztrált forgalomnak többszörösére becsülhető.

A Dunakanyar magán szálláshelyeinek vendégforgalma 1999-ben

	Vendég összesen	1999.év 1998.év %-ában
Fizetővendég ellátás	4270	135,6
Falusi szállásadás	2688	80,6
Magán szállásadás összesen	6958	107,4

Forrás: KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv, Bp. 2000.

Vendégek összetétele

A Dunakanyar idegenforgalmára jellemző, hogy a szálláshelyigényes vendégeknek csupán egy hatoda külföldi, ami az idegenforgalmi régiókkal összehasonlítva alacsonynak minősíthető. A térségbe érkező külföldi vendégek zöme egynapos kiránduló, akik zömmel Budapest szálláshelyeit veszik igénybe. Figyelmet érdemel a külföldiek viszonylag magasabb arányú érdeklődése a kempingek és a magán szálláshelyek iránt. Az új négycsillagos jelenleg még zömében a belföldi vendégek keresletét elégíti ki. A háromcsillagos szállodák forgalmi adatai jelzik, hogy a külföldi vendégek térségbe vonzásának egyik feltétele az idényesebb szálláshely kínálat lehet.

A külföldi és a belföldi vendégek aránya a kereskedelmi szálláshelyeken

Szálláshelyek megnevezése	Összes vendég	Ebből		Százalékos megoszlás	
		Külföldi	Belföldi	Külföldi	Belföldi
Szállodák	59623	11750	47873	20	80
Ebből: Négycsillagos	10702	865	9837	8	92
Háromcsillagos	36030	8265	27765	23	77
Panzió	44790	5866	38924	13	87
Turista és ifjúsági szállás	18837	112	18725	1	99
Üdülőház	5316	524	4792	10	90
Kereskedelmi szálláshely	137283	23612	113671	17	83
Magánszállás	6958	1967	4991	28	72

Forrás: KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv, Bp. 2000.

Vendégéjszakák száma

A Dunakanyarban eltöltött vendégéjszakák száma alig több mint kétszerese a vendégek számának. A Dunakanyar egyik kedvezőtlennek tekinthető sajátossága, hogy az itt megszálló vendégek – a térség üdülési, hobbi, ökoturisztikai kulturális adottságai ellenére – rövid időt töltenek el. Dunakanyar a tartózkodás rövid időtartamát illetően inkább hasonlít Budapest nagyvárosi forgalmára, mint az ország többi üdülőtérületére. (Balaton, vagy termálgógyüdülő területeire) Ez a hátrányosnak tekinthető helyzet - véleményünk szerint – csak részben magyarázható Budapest „kisugárzásával” a kirándulóforgalom dominanciájával. E keresleti jellemző kialakulásában a termékfejlesztésnek, a kínálati szerkezetnek is meghatározó szerepe lehet. Magánszálláshelyeken a vendégek kétszer olyan hosszú időt töltenek, mint a kereskedelmi szálláshelyeken.

A vendégéjszakák számának alakulása

Szálláshelyek megnevezése	1995	1998 (ezer)	1999	Átlagos tartózkodási idő (éjszaka)
Szállodák	128,4	100,4	115,5	1,9
Panzió	98,5	73,1	98,8	2,2
Turistaszállás és ifjúsági szálló	37,4	33,5	50,0	2,7
Üdülőház	31,2	10,8	12,4	2,3
Kemping	40,7	31,7	25,2	2,9
Kereskedelmi szálláshely	336,2	249,6	302,0	2,2
Magánszállás	.	25,6	30,9	4,4

Forrás: KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv, Bp. 2000.

Vendégküldő területek

Az összes vendégforgalom egyhatodát kitevő külföldi piacok közül a térségben a legtöbb nyugati turista Németországból, Ausztriából, Franciaországból, Olaszországból, Hollandiából,

Nagy-Britanniából és az USA-ból érkeznek. A szomszédos, illetve a Kelet-középeurópai országok közül a legfontosabb küldőpiacok Románia, Lengyelország, Csehország. Figyelmet érdemel, hogy Szlovákia nem tartozik a nagyobb piaci részesedést elérő országok közé. A hollandok, a németek és az olaszok viszonylag nagyobb számban vesznek igénybe szállodán kívüli szálláshelyeket is.

A térség (Pest m.) iránti kereslet a legfontosabb országok szerint 1999.

	Szállodákban	Egyéb kereskedelmi szálláshelyeken
Összes vendég külföldről	50112	20868
1. Németország	10814	9104
2. Románia	5141	1964
3. Ausztria	3104	1595
4. Lengyelország	2758	581
5. Franciaország	2441	444
6. Csehország	2170	282
7. Olaszország	2117	971
8. Hollandia	1964	1087
9. Nagy-Britannia	1288	368
10. USA	1181	395

Forrás: KSH, Pest m. Statisztikai Évkönyv, Bp. 2000.

Vendégek motivációja

A térségbe érkező vendégek utazási motivációjának felmérései is jól mutatják, hogy Budapest páratlanul szép, történelmi értékekben, látnivalókban gazdag, lüktető életű városrészei az elsőrendű utazási cél. Ugyanakkor a Dunakanyar a főváros és a régió kedvelt kirándulóterülete, az öko- és a hobbi, valamint az aktív turizmus kedvelt színtere.

A Dunakanyarba érkező külföldi vendégek többsége a fővárosból (ahol szálláshelyet választott) kirándul. Budapesttől eltérően a vendégek az átlagosnál alacsonyabb jövedelműek közül kerülnek ki, ezért a szálláshely és vendéglátás igényük is szerényebb. A legnépszerűbb kirándulóhelyek maximum egy nappal képesek meghosszabbítani a Budapesti tartózkodást. A főváros környezetében legnépszerűbb utazási motivációk: (25-30%), gyógyüdülés (13-15%), rokonlátogatás (9-10%), hivatalos út (5-6%).

A belföldi vendégek 80-85%-a Budapestről 3%-a Pest megyéből érkeznek, elsősorban azok, akik a térségben nyaralóval rendelkeznek. A vendégek többsége az idősebb korosztályok és a közép-felsőfokú iskolai végzettségűek közül kerül ki. A belföldi vendégek zömének utazási motivációja – a saját, vagy rokon, ismerős nyaralójában lakva - az üdülés, pihenés. A vendégek jelentős része – megfelelő kínálat esetén – különféle szabadidős tevékenységet folytat. A belföldi turistáknak csupán 4%-a választja Közép-Dunavidéket főnyaralása helyszínéül. Az önkormányzatok és az utazási irodák véleménye szerint a térségbe érkezők közül sokan választják a városnézést az úszást, a vadászatot, a horgászatot, a kerékpározást, a gyalogtúrázást céltevékenységnek.

Visegrád pozíciója a térségben

A különböző kínálati elemek (Fellegvár, Múzeum, Termálfürdő, szálláshelyek) forgalmazási adatai és szakmai becslések szerint Visegrádot évente kb. egy millió belföldi és külföldi látogató keresi fel. Annak ellenére, hogy a látogatóknak csak kis része tölt több napot a városban. Visegrád a Budapestet körbefogó térség (régión), illetve a Dunakanyar kiemelt üdülőkörzet egyik legfontosabb vendégforgalmi központja. Évente a kereskedelmi és a magán szálláshelyeken együtt 15 ezer vendég mintegy 30 ezer vendégéjszakát tölt el Visegrádon. Ennél nagyobb vendégforgalom csak Esztergomban és Pilisszentkereszten (Dobogókőn) található. A szálláshelyigényes vendégforgalomban megelőzi Szentendrét, Vácot és Gödöllőt is.

**Visegrád vendégforgalmának pozicionálása a térségben 1999.
Kereskedelmi és magán szálláshelyeken együtt**

	Összes turista	Ebből: külföldi
Dunakanyarban:		
Visegrád	14,9	2,7
Esztergom	30,6	6,7
Pilisszentkereszt (Dobogókő)	17,3	1,1
Szentendre	11,2	3,5
Göd	5,4	0,6
Leányfalu	4,2	0,9
Vác	1,8	0,3
<i>Térség többi része</i>		
Törökbálint	25,7	20,4
Gödöllő	9,4	1,9

Forrás: KSH, Pest m. Statisztikai Évkönyv Dunakanyar

Visegrád turizmusában – a Dunakanyar többi vendégforgalmi központhoz képest – nagyobb a szerepe a szállodáknak és a kempingeknek.

**Visegrád vendégforgalmának struktúrája a főbb versenytársakkal összehasonlítva
(1999.)**

<i>Összes forgalom</i>					
	Összes szálláshely	Szálloda	Panzió	Kemping	Magán szállásadás
Visegrád	14126	10184	1961	1303	678
Szentendre	11061	2934	5937	483	317
Esztergom	30575	10316	12000	2337	874
Vác	2117	590	543	.	983
<i>Külföldi forgalom</i>					
Visegrád	2303	1133	198	673	279
Szentendre	3615	1171	1764	191	203
Esztergom	6673	4008	1378	910	365
Vác	272	.	63	.	209

Forrás: KSH, Dunakanyar

Átlagos tartózkodási idő

A rövid tartózkodási idő nemcsak Visegrádra, hanem a térség egészére, a legfontosabb versenytársakra is jellemző.

Az átlagos tartózkodási idő összehasonlítása, 1999. (Vendégéjszaka)

	Összes szálláshely	Szálloda	Panzió	Kemping	Magán
Visegrád	2,0	1,8	3,0	2,1	2,5
Szentendre	2,1	1,7	2,2	2,7	2,2
Vác	2,0	2,6	2,7	-	3,1
Esztergom	2,3	2,4	2,0	2,0	6,6

Forrás: KSH, Dunakanyar

A kereslettel kapcsolatos térség specifikus trendek

Abból kell kiindulni, hogy a múlt század 90-es éveinek elején drámaian megváltoztak a turizmus fejlődésének kedvező és stabil feltételei és a WTO-ETC szakértői szerint a változások kezelésére egyre inkább paradigmára van szükség a turizmuspolitikában. A nemzeti és a regionális turizmuspolitikák számára mindenekelőtt fel kell ismerni a kereslettel kapcsolatos magatartásokat, illetve a trendekben megjelenő, felerősödő elemeket.

Napjaink legfontosabb megatrendje világ turizmusában a globalizáció, amely új kihívásokkal jár és egyre erősödő nyomást gyakorol a világ turizmusa keresletének alakulására.

A kelet-középeurópai rendszerváltás és a globalizáció folyamata jelentős és gyors piacbővüléssel járt, amely azonban felerősítette az Európán kívüli területek (főként a Csendes-óceáni és a Karibi térség) versenypozícióját, így a kibővült világpiacon Európa piaci részesedésének csökkenése felgyorsult. Ezen túlmenően a globalizáció gazdasági folyamatai (piacok kölcsönös függésének erősödése, az egyes országok által nyújtott szolgáltatások differenciálódása, a tőkeáramlás kiterjedése, és felgyorsulása, nemzetközi stratégiai szövetségek, kooperációk, egyesülések, technológiai változások). Európában belül is átalakították a keresleti trendeket, amelyek nagy jelentőségűek, egyben térségspecifikusak Budapest és a Közép-Dunavidék, régió számára. Ezek közül a Régió számára legfontosabbak:

1. Európában is a belföldi forgalom iránti kereslet az átlagosnál nagyobb mértékben, a nemzetközi pedig annál kisebb mértékben emelkedik. A világ egészét tekintve a belföldi turizmus aránya is meghaladja a nemzetközit, egyes gazdaságilag fejlett, kis európai országokban azonban a nemzetközi turizmus gazdasági súlya a domináns. (pl. Görögország, Portugália, Ausztria).
2. A gazdasági konjunktúra függvényében és a globalizáció hatásaként az üzleti utazások jelentősége tovább nő. Ez a piaci trend annak ellenére töretlen, hogy az utóbbi években a transznacionális vállalatok – a piaci térnyerés és stabilizálódás megerősödés függvényében – az üzleti utazások területén költségzigorító intézkedéseket vezetnek be.
3. A szabadidős utazások területén a lakosság rendelkezésére álló jövedelmek növekedése, a több szabadidős, a lakosságon belül az idősebb korosztályok számának emelkedése jelentősen növeli a nemzetközi és a belföldi kereslet egyaránt. (A szenior turizmus keresletének növekedése felgyorsul.)
4. Az európai utazások egyre gyakoribbá és kevésbé szezonálisakká válnak.

5. Ugyanakkor a hosszabb ideig tartó utazás (főnyaralás) helyszíne a távoli desztinációk irányába tolódik el. Az egzotikus helyszín a kialakított exkluzív turisztikai termék, a multinacionális cégek tőkeereje, innovációs és technológiai fölénye, helybéliek alacsony bérköltsége, a csökkenő közlekedési költségek együtt nagy nyomást gyakorolnak a hagyományos európai piacokra. Erre az új kihívásra a magánszektor a közszektoralal szoros együttműködésben, a regionális kohézió erősítésével képes hatékony választ adni.
6. Az utazni, üdülni vágyók szokásaiban, igényeiben és elvárásaiban egyre erősebb differenciálódás figyelhető meg. A jövedelmi helyzet (a szociális háttér) vagy az életkor mellett (helyett) az egész értékrendje és fogyasztói szokásai (mintái) lesznek meghatározók. A motivációk változásával, diverzifikálódásával a hangsúly az egyedi, speciális igényekre helyeződik. Ezért egyre fontosabbá válik az életstílusok szerinti vendégcsoportok megkülönböztetése és az üdülési igények, elvárások ennek alapján történő vizsgálata. (Szegmentálás, prognosztizálás, a kínálatnak a kereslethez történő rugalmas igazítása.) Meghatározó tendencia, hogy a potenciális vendégek egyre nagyobb hányada a szellemi tényezőkre, élményekre helyezi a hangsúlyt az anyagi szolgáltatások színvonala, változatossága mellett. Gyors ütemben nő a „teste szabott „ út iránti kereslet.
7. A turisták egyre többit utazva egyre nagyobb rutint szereznek, ezért tájékozottabbak, tudatosabbak és igényesebbek lesznek a turisztikai termékek és szolgáltatások, a turizmusban résztvevők professzionalizmusa iránt.
8. Budapest és környezete szempontjából rendkívül fontos, hogy erősödik az utazások kulturális motivációja, amelyben a történelmi emlékek, kulturális épített értékek, rendezvények, kiállítások megtekintése, a térség jellemző folklórjának megismerése (művészeti kurzusok, kézműves mesterségek, nyelvek elsajátítása stb.) A kulturális érdeklődés felkeltésében nagy szerepe van kulturális élet, nemzetközi elismertségének, az egyes rendezvények presztizsértékének és az értékek élményszerű (életszerű) bemutatásának.
9. Az egészség társadalmi felértékelődésével előtérbe kerülnek a gyógy-, egészségmegőrző (preventív), egészségtudatos utak. A termékcsopórt iránt érdeklődők az idősebbek, akik sokáig egészségesek kívánnak maradni, és a fiatalok (középkorúak) akik egyre nagyobb figyelmet szentelnek az egészséges táplálkozásnak, a testkultúrának, a tartózkodási hely tiszta, rendezett, természeti értékek megőrzött színvonalának. A piac bővülése nagymértékű specializálódásával jár (gyógyszállók, egészség- bio szépség farmok stb.)
10. Szép természeti környezetben sok élménnyel járó aktív szabadidő eltöltés egyre népszerűbbé válása különösen a Dunakanyar számára nyújt fejlesztési lehetőségeket. (Vizisportok, kerékpározás, horgászat, vadászat, lovaglás, tenisz, golf, speciális-extrem sportok, kirándulás, gyalogtúrzásás.)
11. A Konferencia-, kongresszusi és a szemináriumi turizmus kiemelten fontos, növekvő piaci szegmens a magas költség és a szezonkiegyenlítő hatása miatt. Budapest a kereslet bővítéséhez (a nemzetközi tendencia kihasználásához) kedvező adottságokkal rendelkezik, annak ellenére, hogy a kereslet kielégítésével szemben rendkívül nagyok és összetettek a követelmények.
12. A gasztronómiai és a borturizmus iránt egyre szélesebb körű az érdeklődés a növekvő életszínvonalnak, a táplálkozási kultúra fejlődésének és az ezt tükröző gasztronómiai folyóiratoknak, szemináriumoknak eredményeképpen. Az étkezési és az italkultúra fejlődésével a turizmus keretében az élmény az ellátással egyre inkább egyenértékűvé válik. (A kultúra egyéb területeivel összefonódik.)

Összefoglalva: Visegrád számára a kereslet mennyiségének, szerkezetének alakulása a térség többi településéhez nagymértékben hasonlít. A térséggel kapcsolatos kihívás (a kereslet térségspecifikus trendjei) Visegrád és versenytársai számára hasonló fejlesztési követelményeket támaszt. Visegrád előnye a Dunakanyar kiemelt üdülőkörzeten belül kettős lehet:

1. A tömegetturizmus a térségben a legkevésbé Visegrádon torzította el a kínálatot, a városképet, ami megkönnyíti a települési turizmuspolitika paradigma váltását.
2. Visegrád vonzereje, kínálati adottságai versenytársainál – megítélésünk szerint – jobban megfelelnek a jövő keresleti kihívásaihoz való alkalmazkodásnak.

Ezért Visegrád jövője nagymértékben egy korszerű turizmuspolitikára épülő fejlesztési program professzionális megvalósításától függ.

A kínálat jellemzői

A Dunakanyar és Visegrád általános bemutatása

A Dunakanyar kiemelt üdülőkörzet a Börzsöny, Visegrádi és Pilis hegység által körülvevett 40 km-es Duna-szakasz mentén terül el, 66 települése közül azonban csak Visegrád, Szentendre és Esztergom tekinthető idegenforgalmi központnak. Páratlan természeti adottságai, fürdésre, sportolásra, kirándulásra alkalmas tájai és történelmi nevezetességei következtében 1640 km² terület jelentős idegenforgalmi vonzeróval rendelkezik. Ez jó alap ahhoz, hogy a térségben Kelet-Közép Európa egyik virágzó, viszonylag magas jövedelmet biztosító regionális idegenforgalmi térsége jöjjön létre.

A Dunakanyar jellemzői:

1. Az ország sűrűbben lakott területe (181 fő/km²), alacsony népességű városok és közepes népességszámú községek jellemzik. A mintegy 300 ezer lakos – az ország többi részével szemben – az utóbbi évtizedben is gyarapodik.
2. A turizmus szempontjából alapvető fejlődési feltétel, hogy jó a vezetékes infrastruktúra ellátottság.
3. Jól kiépített a közúthálózat.
4. Erőteljes a vállalkozási tevékenység, ami részben az idegenforgalomnak és Budapest közelségének köszönhető. A munkanélküliség kevésbé érinti.
5. A főváros közelsége sajátos helyzetet teremtett. A Dunakanyar Budapestről kiszorult funkciókat lát el (víznyerő hely, közműhálózat, raktározás, rekreáció). A lakosságot a fővárossal sokrétű napi kapcsolat köti össze. (munkahely, egészségügyi, kereskedelmi ellátás). A települések fele a főváros agglomerációjának részét képezi. (utak zsúfoltsága, nappali-éjjeli lakosság szám különbsége)
6. A Dunakanyar a tájvédelmi területek védett természeti értékek tárháza. Az ország egyik művészettörténeti és történelmi emlékekben leggazdagabb vidéke. A hegységek nagyobb részén bükkösök találhatók, amelyben sok a szarvas, az őz és a vaddisznó.
7. Balaton után az ország egyik legfrekvenciáltabb üdülőterülete, amely Budapest közelségének is köszönhető. Jelenleg az üdülők (hétvégi házak) számára 28-30 ezerre becsülhető. Egyötödük Szentendrén épült.

Visegrád a Dunakanyar egyik gyöngyszeme, vendégforgalmi központja. A lakosság számát tekintve az ország legkisebb népességű városa. Annak ellenére, hogy a településen egyidejűleg 4470 fő tartózkodik a lakónépesség 1679 fő. Ezen túlmenően a szálláshelyeken 1194 fő tartózkodik, munkát vállalni bejárnak a környékről 1078-an, az üdülőterületen pedig 236-an laknak. A nagyobb idegenforgalmi rendezvények idején a vendégek száma a lakónépesség számának többszörösét eléri.

A település területe 3326 ha, ebből a belterület 281 ha. A város külterülete 3045 ha, ebből a népsűrűség 50 fő/km². A nagymarosi vízlépcső építkezései (a Duna-part elvesztése, a zaj, a por, a felfordulás) jelentősen visszavetették a település fejlődését. Visszaesett a turizmus, jelentős számú munkahely (több mint 100) szűnt meg. Jelenleg – az építkezési veszély elmúltával – Visegrád népességmegtartó képessége, fejlődési lehetősége alapvetően megváltozott. A munkaképes korúak (987 fő) többsége (742 fő) helyben talál munkát és az eljáró ingázók számának (165 fő) öt-hatszorosa (933 fő) talál munkát Visegrádon.

A lakosság képzettségi színvonala a térségi átlagot is meghaladja. (A középfokú végzettségűek aránya 34%, a felsőfokú végzettségűek súlya 13% a korosztálynak megfelelő népességen belül.) Figyelmet érdemel, hogy a lakosság foglalkoztatottságát jelentős mértékben az idegenforgalom és a kapcsolódó szolgáltatások adják. (oktatás, régészeti kutatások és a természetvédelem területén foglalkoztatott szellemi dolgozók)

Vonzerők

Vonzerő információs bázisunk a Magyar Turizmus RT. által összeállított és karbantartott vonzerőleltárra támaszkodik. Ez nemcsak a nevezetességeket tartalmazza, hanem értékeli (a megadott szempontok szerint) a szakértők által legjelentősebbnek tartott vonzerővel rendelkező attrakciókat.

A térségben található nemzetközi jelentőségű vonzerők többsége Visegrádon, illetve Szentendrén található. A legjelentősebb vonzerők az összevont vonzerőérték alapján:

1. Szentendrei Skanzen és Dunapart
2. Visegrádi Vár és Dunapart
3. Mátyás Király Múzeuma (Királyi Palota Visegrád)

Kulturális és örökségturisztikai vonzerők

Visegrád kedvező adottságai és kulcsfontosságú stratégiai szerepe miatt a történelem során mindi is az érdeklődés középpontjában állt. Fontos szerepet töltött be a Római Birodalom Dunamenti véderőd rendszerében, a honfoglalás idején Szent István király által alapított vármegyeshékhely, a középkorban pedig az ország és a központi, kormányzat intézményeinek székhelye volt. Ezért a település a nemzeti kulturális örökségünkhöz tartozó műemlékekben és az ezekhez tartozó rendezvényekben gazdag. A város sajátos történelmi hangulatot áraszt, régi patinás épületeivel, keskeny utcáival. A kulturális örökség vonzerői alapján kifejleszthető kulturális turizmus az utóbbi időben felértékelődik: amihez a szabadidő eltöltésének és a művészetek összefonódásának felismerése, valamint a kulturális turisztikai termékeknek a látogató legszélesebben értelmezett intellektuális igények kielégítésében játszott növekvő szerepe egyaránt közrejátszik.

Nemzetközi jelentőségű vonzerők:

1. A Fellegvár, amelynek jelentősége a térségben Budapest legnagyobb vonzerejű műemlékeihez hasonlítható. A 13. századi eredetű, hegyi vár, lakópalotával és őrtoronnyal, mai elrendezését a 15. században nyerte el. Évente 300 ezer látogató keresi fel. A Fellegvárbán több kiállítás is működik. Ezek közül a legfontosabbak: A Vártörténeti kiállítás és Panoptikum. A várudvaron lovaglási és íjász lehetőségek, valamint solymászbemutatók teszik élővé és gazdagabbá a turisztikai kínálatot.
2. Ugyancsak kiemelkedő nemzetközi jelentőségű vonzerő a Királyi Palota (a 14.-15. századi gótikus-reneszánsz palota maradványai). Építését Károly Róbert kezdte el, legutolsó, legnagyobb, leghíresebb formáját Hunyadi Mátyás idején nyerte el. A Királyi Palota ad helyet Visegrád legnagyobb nemzetközi hírű és jelentőségű eseményének a Visegrádi Nemzetközi Palotajátékoknak, 300 ezer látogató), a kézműves mesterségek bemutatóinak (legnépszerűbb a középkori pénzverés bemutatása), valamint a komolyzenei hangversenyeknek, történelmi zenei programoknak. Figyelmet érdemel, hogy a közelmúlt rekonstrukciós munkálataiban egyre inkább összekapcsolódnak a régészet és a műemlékvédelem szempontjai a turizmus igényeivel. A felújítások befejezésekor egy olyan eszményi célhelyzet kellene elérni, ahol a fedett rekonstruált palotarészben és az udvaron egy strukturált olasz és más nemzetközi kapcsolatokat kihasználó turisztikai komplexum működése megkezdhető lenne.
3. További műemlékek: a gótikus pince és falmaradványok a 15. századi ferences kolostor felhasználásával épített barokk templom (iskolává alakítva), Kerekbástya, Salamon torony, vadászkastély (15. századi épület romjain), vizibástya, kapu, várfalak, völgyzárófal (13-14. századból), római őrtorony, római katonai tábor és 10-11. századi várispánság romjai, római villa alapfalai (3. századból).
4. Múzeumok
  - 4.1. Mátyás Király Múzeum. A Királyi Palota 1934-ben megkezdett feltárása során előkerült leletanyag elhelyezésére, majd bemutatására alapították. A múzeum gazdag anyaga Visegrádtól Nagymarosig, az őskortól a 9. századig terjed. (római kor, palota, Salamon-torony emlékei, sírkövek stb.) A Múzeum rendszeresen részt vesz közép és felsőfokú oktatási, szakmai továbbképzési programokban, régész, restaurátor táborokat szervez. A kiállítási területek bővítése, a magas szintű szakmai munka a széleskörű nemzeti kapcsolatok felvetik egy új turisztikai termékek kialakítását.
  - 4.2. Salamon-torony Kelet - Közép Európa egyik legnagyobb és legépebben fennmaradt román kori lakótornya gótikus átalakításokkal. A Mátyás Király Múzeum kiállítóhelye. Állandó kiállításai: Visegrád története, késő-gótikus és reneszánsz szobrászat Visegrádon, Anjou-kori Kútház. Szolgáltatások: tárlatvezetés (évi 150 alkalommal) és középkori bajnívás.
  - 4.3. Zsigmond Vilmos Gyűjtemény, a magas hévíz és ásványvíz kutak fúrásának úttörőit, a tervezett fúróhajó modelljét, a kútfúrások történetének dokumentumait mutatja be. A Múzeum jól összekapcsolható a Lepencei Termál és Strandfürdő fejlesztésének programjával.

Visegrád sokszínű kulturális örökségének turisztikai hasznosítása többirányú fejlesztési munkát igényel:

1. A legfontosabb vonzerők esetén el kell érni a turisztikai termék fejlesztés szintjét, ami a komplex turisztikai szolgáltatások teljes körű kiépítettségét jelenti.

2. A település területén meg kell oldani az egyes vonzerők egymásraépítettségének, a bemutatás koordinálásának problémáját. Úgy kell tekinteni Visegrádra, mint egy élő múzeumi településre, ahol a műemlékeket, a tárlatokat, a történelmi korokat idéző rendezvényeket úgy kell összehangolni, hogy azok egy élő (a korabeli életvitelbe folyamatos bepillantást nyújtó) projektekbe egyesüljenek, az egyes részeket a látogató kényelmesen megközelíthesse. (mikrobusz, felvonó stb.)
3. A múzeumi igényű település nem nélkülözhet egy olyan városközpontot, amely értékeit összefogja, megjeleníti.
4. A történelmi légkör megköveteli a modern élet zavaró jelenségeinek minél teljesebb kiszűrését (közúti forgalom, levegőszennyezettség, zaj, stb.)

Aktív turizmus

Szerepe egyre jobban felértékelődik, mivel a munkaidő egyre intenzívebb kihasználásával és kiterjesztésével az egészséges életmódra való törekvés a szabadidőben feltételezi a környezetváltozással járó aktív testmozgást. Visegrád és környezete a viziturizmus, a természetjárás, sízés, nyáribob, kerékpározás, lovaglás, tenisz, vadászat szerelmeseinek kiváló lehetőségeket nyújt. A természet értékeinek tiszteletben tartása mellett az aktív turizmus szolgálatában állnak a térség nemzeti parkjai, tájvédelmi körzetei is. Így az aktív turizmussal összekapcsolva mutatjuk be az öko- és a hobbiturizmus kínálatát is.

A legfontosabb helyszínek:

1. A Mogyoróhegyi szabadidő, kiránduló központ, ahol több tízhektárnyi területen nyílik lehetőség táborozásra, piknikezésre, bob, minigolf, szánkó, sípálya hasznosítására (felvonóval) és állatkert megtekintésére. A Nyári Bobpálya 600 m hosszú kanyargós pálya, a minigolf pálya pedig kivilágított. A kirándulóközpont komplex jellegére utal, hogy étterem (Nagyvillám Étterem és Mogyoróhegy Étterem) és szálláshely (Kemping) is részét képezi. A központ télen is működik.
2. Visegrád kedvező lehetőségekkel rendelkezik a vizisport fejlesztésére. A Duna partján lehetőség nyílik evező sporthajók (kajak, kenu, csónak) és kisebb vitorlások igénybevételére, de a Duna – mint nemzetközi víziút – az erőmű építéssel kapcsolatos viták végleges lezárását, a tájrehabilitációt és a szükséges parti infrastruktúra kiépítését követően valószínűleg egyre nagyobb motorcsónak és jachtforgalmat bonyolít le. Visegrád esélye egy viziturisztikai szerepkör kialakítására kedvező. Visegrádon működik a Slalom Vizisí és Evezős Sportegyesület.
3. A Duna-Ípoly Nemzeti Park területén a természetjárás a környezettudatos, a természeti értékeket védő turisztikai tevékenység, amelyeknek részét képezi a térség nyújtotta panoráma megtekintése. Visegrádon található a Pilisi Parkerdő Rt. Központja, ahol az iskolán kívüli környezeti nevelést, a természet- és erdővédelem, valamint az erdőkezelési ismeretek átadását, a környezetvédelmi tudatformálást irányítják, koordinálják. A Pilisi Parkerdő Rt. Magyarországon működteti az Erdei Művelődési Házat és Oktatócentrumot, amely a természeti adottságok megismertetésével, a környezetvédelemmel, az erdei kultúra terjesztésével foglalkozik. Visegrádon működik a Dunakanyar Erdei Általános Iskola ahol az oktatás középpontjában a természet-környezeti nevelés, kézművességgel összefüggő ismeretek megszerzése áll. Az intézményben

napirenden van a középfokú oktatás irányába történő bővítés. A természeti, oktatási, kutatási feltételek komplex jelenléte egyedülálló lehetőséget biztosít az ökoturizmus különböző termékeinek kialakításához. (Természetvédelmi ismeretterjesztést, madármegfigyelést, természetfotózást segítő rendezvények szakvezetők irányításával.)

4. Kerékpáros turizmus szervezésére a térség kiválóan alkalmas. Az utóbbi években felgyorsult a térség európai gerinc-kerékpárútjának kiépítése, Visegrád településen több mint 4 km hosszú kerékpárút létesült. A kerékpárutak kiépítésein túlmenően megfelelő táblarendszer, pihenőhelyek, attrakciós és fotópontok kijelölése, a látnivalók útvonalra fűzése is napirenden van. A térségben mozgalmat indítottak el a „ Ne autózz, kerékpározz” címmel, az egészséges életmód népszerűsítése érdekében. Évente megrendezik a megye kerékpáros körversenyét.

Lepencei termálfvízforrás pozícionálása a térségben

1. Esztergom: 28 °C, gyógyhatású, fedett medence
2. Szentendre - Papsziget: 35 °C, termál, nyitott medence
3. Leányfalu: 53 °C termál, nyitott medence
4. Vác: 29 °C termál, fedett medence
5. Göd: 52 °C, termál

Termál- és gyógyturizmus

A termál- és gyógyturizmus a térség kiemelkedő jelentőségű és nagy fejlődési lehetőséggel rendelkező területe. Visegrád Lepencefürdőn működik Magyarország egyik legmélyebb talpmélységű (1300 m) termálfkútja, vize 37 °C-os, hozama állandó, ásványi komponensei kedvezőek. A termálfvizet használja a Lepencei Termál- és Strandfürdő, ahol 33 m-es, versenyek megszervezésére is alkalmas, fészített víztükrű, valamint 3 termál és gyermekmedence is található. A lépcsőzetes kiképzésű, panorámás fürdő évente 100 ezer vendéget fogad. A termálfkút vizét 1995-ben ásványvízzé minősítették. A termálfkútból évente kitermelhető 140000 m³ vízmennyiségből 40000 m³ a fürdő üzemeltetésére, 50-50000 m³ ásványvíz palackozására, illetve gyógyászati célra használható fel. A gyógyvízzé minősítést követően megkezdődhet egy fedett gyógyturisztikai komplexum létesítése attrakciókkal, sport, szabadidő, kulturális, szórakoztató parkkal, vendéglátással, gyógyszállóval (panzióval) együtt. A meglévő turisztikai adottságokat olyan fejlesztésekkel tervezik kihasználni, amelyek eredményeként a fürdő egész évben működik, a település pedig több, fizetőképesebb turistát, hosszabb időtartamra fogadhat. A fejlesztést segíti, hogy a közelben működik a Gizellatelepi rehabilitációs szakkórház, ahol már jelenleg is működik egy balneológiai részleg.

Közlekedés és infrastruktúra

Visegrád turisztikai megközelíthetősége kedvező, mivel a térség centrális elhelyezkedése miatt az országot átszelő főbb nemzetközi útvonalak többsége Budapestet eléri. A 11. sz. főközlekedési út köti össze a dunakanyari településeket Budapesttől Esztergomig. A gyakran zsúfolt 11. sz. főközlekedési utat tehermentesíti a Szentendre - Pilisszentlászló Visegrád településeket összekötő út. Visegrád belterületén a nagyobb forgalmú útvonalak szilárd burkolatúak. A távolsági buszjáratok Budapest és Visegrád között viszonylag gyakoriak (45-60 percenként) és az utazási időtartam valamivel több mint egy óra 20 perc. Hajó és szárnyashajó járatokkal is megközelíthető a település Budapestről a turisztikai szezonban.

(Naponta 10 hajó és két szárnyashajó járattal, a szárnyashajóval történő utazás, időigénye az autóbushoz hasonló.) A város vasúton a Budapest-Vác-Szob vonalon a Visegrád-Nagymaros megállón keresztül érhető el. A Dunántúli, illetve Budapestről a sugárirányú közlekedés kedvező feltételeivel szemben a régió harántirányú (Dunát átszelő) összeköttetések hiányosak, a közelben lévő települések közötti kapcsolatok helyenként bonyolultabbak és időigényesebbek, mint a főváros elérése.

A térségben található Magyarország egyetlen, jelentős napi légiforgalmat lebonyolító nemzetközi repülőtere, amely Budapest közlekedési körgyűrűjének kiépültét követően jelentősen javítja a település turisztikai elérhetőségét, főként a fizetőképesebb vendégkör számára. A közlekedési feltételeket javítja az Esztergomot Párkánnyal összekötő híd kiépítése.

Visegrád infrastrukturális ellátottsága a térség átlagához képest is kedvező.

1. A város villamos- és vízvezeték kiépítettsége teljes körű. A vezetékes ivóvízzel ellátatlan ingatlanok a domborzati viszonyok miatt nem kapcsolhatók be a vezetékrendszerbe.
2. 1997-ben erőteljes földgázellátást javító beruházás kezdődött. Jelenleg a lakások 70%-a vezetékes földgázzal ellátott. Csak olyan területek maradtak ellátatlanul, amelyek természeti adottságaik miatt műszakilag nem alkalmasak a gázvezeték kiépítésére.
3. A csapadékvíz elvezetése a városban teljes körű.
4. A szennyvízhálózat az 1980-as évektől kezdődően épül. Jelenleg a közműolló a hasonló településekhez képest is kedvezőnek ítélnélhető. (A szennyvízhálózatba kapcsolt lakásoknak több mint 75%-a csatornázott.) A szennyvíz tisztítása megoldott. (A szennyvizet a Duna alatti vezeték a nagymarosi tisztítóba szállítja.) 1999 évben elkészült Visegrád, Doboshegy és Diós üdülőterületeinek csatornázása is folytatódik a Visegrád-Szentgyörgypusztai csatornahálózatának kiépítése.
5. A telefonhálózat erőteljes bővítésének eredményeként a város vezetékes telefontal való ellátottsága teljesskörű.
6. A hulladék szervezett gyűjtésére és elszállítására heti egy alkalommal kerül sor.

Szálláshelyek, vendéglátás, utazásszervezés

A Dunakanyar szálláshelyeinek száma és kapacitása az elmúlt évtized első felében csökkent, később stagnált. A térséget elkerülték a nagytömegű, illetve az igényesebb vendégek fogadására alkalmas idegenforgalmi szálláshelyeket (komplex szolgáltatásokkal rendelkező központokat) létrehozó beruházások. Itt található az ország kereskedelmi szálláshely kapacitásának 2,5-3%-a.

Dunakanyar kereskedelmi szálláshelyei és kapacitása

	Egységek száma		Férőhelyek száma	
	1995	1999	1995	1999
Szállodák				
4*	-	1	-	212
3*	7	7	1000	630
2*	4	4	512	525
1*	4	2	302	132

Összesen	15	14	1814	1499
Panzió	60	54	2218	1899
Turista, ifjúsági szállás	7	14	651	916
Üdülőtábor	7	7	590	617
Kemping	15	10	3920	2882
Összesen	190\$	99	9561\$	7813
Magán szálláshely	.	224	.	1187

Szervezett fizetővendéglátással együtt.

Forrás: KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv, Bp. 2000.

A szálláshelyek összetétele a szerényebb fizetőképességű és kevesebb szolgáltatást igénylő, rövid ideig tartózkodó vendégek köréhez alkalmazkodik. Számottevően a turista szálláshelyek száma és férőhely kapacitása bővült.

A kereskedelmi szálláshelyek korlátozott száma és férőhely kapacitása ellenére a kihasználtság jóval alacsonyabb az országos átlagnál. A kihasználtságot kevésbé befolyásolja az idegenforgalom szezonális jellege.

A Dunakanyar szállodáinak szoba kihasználtsága (1999, %)

	Dunakanyar	Ország összesen
5*	-	64,7
4*	36,7	60,0
3*	33,2	44,3
2*	27,1	34,8
1*	11,1	31,1
Összesen	30,1	45,5
Ebből: előidény	32,0	48,6
Főidény	34,8	54,7
Utóidény	32,8	55,5
Idényen kívül	26,6	36,4

Forrás: KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv, Bp. 2000.

Az alacsony kihasználtság következménye, hogy az alacsonyabb kategóriájú szállodákban, panziókban, üdülőtáborok férőhelyenként évi 30-50 vendégéjszakával, a szezonális üdülőtáborok 20, a kempingek 9 vendégéjszakával számolhatnak. (Nyilvánvalóan az alacsony kihasználtság is hozzájárul a kemping megszűnési, visszaszorulási folyamatához.)

A korlátozott kereslet viszonylag mérsékelt szobaár-szintet tett lehetővé a térségben. A szállodák átlagos vendégéjszakára jutó szállásdíj bevétele az országos átlagnak fele, a budapesti átlagnak pedig kevesebb egyharmada. A többi szálláshely kategóriájában a szállásdíj elmaradása a Dunakanyarban kisebb mint a szállodák területén.

A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíjainak összehasonlítása 1999 (Egy vendégéjszakára jutó szállásdíj, Ft)

	Dunakanyar			Ország összes	Ebből Budapest
	Külföldi	Belföldi	Összes		
Szállodák					

4*	8031	4553	4926	8284	10289
3*	3945	2940	3192	3938	5234
2*	2242	1448	1603	2399	2509
1*	3162	1657	2284	1462	1294
Összesen	3846	2829	3049	5839	10187
Panzió	3764	1714	2081	2325	4686
Turistaszállás	549	727	726	884	1019
Üdülőtábor	2046	1354	1436	1953	1193
Kemping	1076	661	920	1001	1197
Ker. szálláshely összesen	3034	1872	2105	4201	9345

Forrás: KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv

A szálláshelyek fajlagos díjbevétele, a befektetett eszközök és a munkaerő jövedelemtermelő képességét befolyásoló tényezők összetettek és nehezen számszerűsíthetők.

Mint ismeretes az ország idegenforgalmának teljesítménye sokrétű, összetett tevékenységek összessége, amely keresletgeneráló és jövedelem továbbgyűrűző szerepével csaknem az egész nemzetgazdaságot átfogja. A klasszikus idegenforgalmi ágazatok (szállás, vendéglátás, utazásszervezés) aránya az összteljesítmény 25-30%-a. A turizmus szatellit számlarendszer keretében, nemzetközi szervezetek módszertani ajánlásai alapján Magyarországon is megkezdődtek a teljesítményérték egészére vonatkozó kísérleti számítások. (Becslések szerint a magyar turizmus teljesítményértéke jelenleg 1700-1800 Mrd Ft, amelynek háromnegyede külföldi, egynegyede belföldi turisták költségének eredménye.)

A ma még egyértelműen nehezen meghatározható teljesítményértéket számos tényező befolyásolja a rendelkezésre álló humántőke (foglalkoztatottak száma) és eszközérték (befektetett tőke) és azok hatékony hasznosítása mellett. Az idegenforgalom területén a teljesítményérték (output) és a termelési tényezők (input) közötti összefüggéseket a következők jellemzik (termelékenység, hatékonyság mértéke és alakulása):

1. Az idegenforgalom – a többi szolgáltatási ágazathoz hasonlóan – munkaigényes tevékenységek összessége. A humántőke szakmai felkészültsége, profizmusa (az élmények iránt egyre növekvő igények kielégítése) egyre inkább a magas költőképességet (jövedelmi szintet) biztosító kínálat meghatározó tényezője. A szállodák területén a legmagasabb (ötcsillagos) kategória munkaigényessége a legalacsonyabbnak (egycsillagos) négyszerese, a fajlagos (férőhelyre jutó) jövedelmi szintkülönbség viszont csaknem húszszoros. Tehát a termelékenységek közötti különbség megközelíti az ötszörös mértéket.
2. Az idegenforgalomban a magasabb szolgáltatási és az ehhez kapcsolódó jövedelmi színvonalat magasabb fajlagos eszközértékkel (eszközérték/kapacitás) lehet elérni. A szállodák területén a legmagasabb és a legalacsonyabb fajlagos eszközérték közötti különbség – becslések szerint – 7-10 szerese, ami a jövedelemtermelő képességnek csaknem a fele.
3. Mindezek alapján a munkatermelékenységben mutatkozó különbség a legnagyobb és a legalacsonyabb szállodai kategóriák között ötszörös, a tőketermelékenység vonatkozásában 2-2,5-szeres. A munkatermelékenység és a tőketermelékenység alakulására az input mennyiségén és minőségén túlmenően jelentős hatása van a

helyszín ismertségének, vonzerejének, a kialakított turisztikai termék (gyógy, konferencia, sport, kultúra, hobbi, öko, stb.) egyedi exkluzív jellegének, a helyszín megközelíthetőségének, az infrastruktúrális ellátottságnak, a természeti és épített értékeknek és a keresleti megatrendekkel való összhangnak, az alkotói kreativitásnak. Így azonos minőségi kategóriában a jövedelemtermelő képességben is előállhat – különböző tényezők hatására – négy-ötszörös különbség.

4. Korábban a szolgáltatásokat – így a turizmust is – a viszonylag lassabban növekvő termelékenység és tőkehatékonyság jellemezte. Napjainkban az idegenforgalom területén jelentős strukturális átalakulás tapasztalható, ami egyértelműen a termelékenység és tőkehatékonyság növekedésének élénkülésével, a minőségi kategóriák szerinti differenciáltság erősödésével jár.

A termelési tényező jövedelemtermelő-képességében mutatkozó különbséget érzékelteti az alábbi táblázat a kereskedelmi szálláshelyek területén:

**A szállásdíj, a kapacitások és a foglalkoztatottság összefüggései 2001. I. negyedévében
(kereskedelmi szálláshely = 100)**

	Egy kiadható szobára jutó szállásdíj	Egy férőhelyre jutó foglalkoztatott	Egy foglalkoztatottra jutó szállásdíj
Szállodák összesen	147	127	116
*****	733	228	321
****	208	173	120
***	74	114	65
**	46	84	55
*	38	56	68
Panzió	41	89	46
Turistaszállás	19	51	37
Ifjúsági szálló	30	69	43
Üdülőház	20	62	29

Forrás: KSH

A táblázat alapján megfigyelhető, hogy a termelékenységi és kapacitásjövödelmezőségi különbségeket tovább bővíti a szállodáktól eltérő szálláshely típusa, amit tovább szélesít az idegenforgalmi tevékenység szálláshelyen kívüli formája (pl. vendéglátás, kulturális szolgáltatások, sport).

Az elemzések egyértelműen valószínűsítik, hogy a szálláshely fejlesztési lehetőséget nagymértékben befolyásolja a térség turisztikai arculata, a vendégkör és annak kereseti jellemzői és az a nehezen módosítható kapcsolat, ami a vendégek és a szálláshelyek turisztikai termékekkel körülvett láncolata között alakul ki. Ebben az összefüggésben érthető meg ténylegesen a vonzerők regionális jellegének egyre fontosabb szerepe és a térségi komplexumok professzionális megjelenítése.

Visegrad a szálláshelyeket illetően a Dunakanyar többi településénél kedvezőbb pozíciót vívott ki magának. Ezt köszönheti az 1971-ben épült a térségben egyetlen négycsillagos kategóriájú, széleskörű szolgáltatási lehetőséget biztosító, kivételesen szép, panorámás környezetben működő, privatizált Silvanus Szállodának. A korábbi szakszervezeti, vállalati

üdülők többsége privatizálással újra magánkézbe került. Az új tulajdonosok jellemzően idegenforgalmi célú felújítási és átalakítási munkákat hajtottak végre. Így jött létre a Várszálló (szolgáltatásai: borozó, kávézó, konferencia terem, fitness központ, vizisportolás), valamint a Mátyás Tanya Hotel & Restaurant (szolgáltatásai: vegetáriánus étterem, borozó, külön terem, zárt-őrzött parkoló, grill-terasz). Két további üdülő (140 férőhellyel) privatizáció alatt áll, várhatóan a hasznosítás turisztikai célú lesz. Az utóbbi években az új szálláshelyek kialakítása felgyorsult (az utóbbi években 3 új panzió épült és egy közép kategóriájú 80 férőhelyes szálloda építése pedig elkezdődött). Az egykori 300 férőhelyes Bank üdülő 4 csillagos szállodává történő átalakítása a közeljövőben várhatóan folytatódik.

Figyelmet érdemel Visegrád szálláshelyeinek palettáján a specializálódásra, exkluzív szolgáltatások nyújtására való törekvés. (pl. konferencia, vadászat, lovaglás, vizisportok, speciális gasztronómia sportok, fitness, horgászat).

Visegrád szálláshelyeinek kapacitása és szolgáltatásai

Megnevezés	Szobák száma	Férőhely	Szolgáltatások
Hotel Silvanus (4*)	100	212	1,2,3,4,5,6,7,9,10,11,13,14
Apátkuti vadászház 2*	5	12	1,2,5,12
Fekete Holló Panzió 1*	5	12	1,3,5
Hans Honti 3*	7	16	1,2,3,5,8,9,11,12,13
Királykunyhó Vadászház	2	5	3,5,8,13,14
Hotel Vár 3*-Kastályszálló	22	44	4,5,7
Mátyás-Tanya 3*	10	21	1,3,5,8,9
Villa Tekla	5	15	1,2,3,5,8,12
Jurta Kemping 3*	.	200	3,14
Kék Duna Autós Kemping 3*	.	150	3,8

Forrás: Idegenforgalmi Kézikönyv KSH, Idegenforgalmi Statisztikai Évkönyv, Hungary INFO 2001-2002.

1: fürdőszobás, zuhanyzós szoba, 2: telefon, rádió, TV a szobában, 3: étterem, 4: konferencia terem, 5: parkoló, 6: uszoda, 7: fitness, 8: horgászat, 9: tenisz, 10: bowling-teke, 11: kerékpárkölcsonzés, 12: vadászat, 13: golf, 14: lovaglás

Visegrád éttermi kapacitása a szállodákban meghaladja a 600 férőhelyet, önállóan működő éttermekben pedig további mintegy 1700 vendég fogadására van lehetőség, amit 15 – szezonálisan működő falatozó és büfé egészít ki. Dunakanyar egészét tekintve is exkluzív (vonzerőt is generáló) gasztronómia, idegenforgalmi értékeket jelent a középkori hangulatú és ételválasztékot kínáló Reneszánsz Étterem. (kosztümös felszolgálás, reneszánsz zene, lovagi torna), a vadspecialitáiról híres Nagyvillám Vadászcsárda, a magyaros ételspecialitásokat kínáló Gulyás Csárda.

Visegrádon négy utazási iroda működik, ebből egy vadászatszevezéssel is foglalkozik. Az irodák fő tevékenysége a beutaztatás, a szálláshely és a programértékesítés.

Garantált, illetve megrendelhető programok:

1. Királyi lovagünnep és bál

2. Középkori program (egész évben)
3. Kirándulások a Dunakanyarban (Visegrád részprogrammal)

Településkép és egyéb idegenforgalmi feltételek

A város sokszínű turisztikai vonzereje a Palota és a Fellegvár környezetére koncentrálódik, de a tájrehabilitációval a Duna parti sétánynak, a település utcai hangulatának a szerepe is növekszik. A történelmi és természeti értékek tagoltságára is figyelemmel egyre inkább hiányzik a város jellegzetességéhez, arculatához hozzájárulni képes városközpont.

A város belső úthálózata jól kiépített, az utak állapota jó. A turisztikai látnivalók egymáshoz viszonyított távolsága jelentős. A távolabbiakat helyközi buszjáratokkal, helyi iránytaxikkal lehet elérni. A nagymértékű nyári kirándulóforgalom, rendezvények levegőszennyezési és zajterhelését ellensúlyozza város nagy és gondozott zöldterülete, valamint a település nagysága és kedvező földrajzi elhelyezkedése. A rendelkezésre álló szabad területek további parkosításokat tesznek lehetővé. Az utcák virágosítása jó, városképi arculata megfelelő. A település adottságai több virág kihelyezését tenné lehetővé, amely hozzájárulhatna a város barátságos, otthonos jellegének növeléséhez. A Dunapart, az árok és patakpartok megfelelően ápoltak, a porták, kertek gondozottsága – a turizmus fontossága miatt – helyenként javítandó, az egységesen magyar színvonal elérése érdekében. A köztisztaság szintje közepes, az üdvözlő és irányító táblák számát bővíteni indokolt. Visegrád növekvő turisztikai jelentősége több busz, személygépkocsi parkolót, padot, pihenőhelyet tesz szükségessé. Kerékpáros, gyalogtúra, kiránduló – és séta – útvonalak összefüggő rendszerét célszerű kialakítani, figyelemmel arra is, hogy Visegrád számos ilyen útvonal kiinduló pontja.

Visegrád egészségügyi, szociális, sport és kulturális intézményekkel jól ellátott:

1. Orvosi rendelő, Gyógyszertár, Rehabilitációs Szakkórház, Idősek Otthona
2. Makovecz Imre tervezte többfunkciós sportcsarnok (koncertek, kulturális események)
3. Mátyás Király Művelődési Ház és Könyvtár (képzőművészeti kiállítások, koncertek, folklór, kerékpárversenyek szervezése)
4. Pilisi Parkerdő Fűvészkertje
5. A népesség és vendégszámhoz megfelelő kereskedelmi hálózat (33 üzlet, ebből 6 élelmiszerbolt)
6. Postaszolgálat, rendőrőrs

A városban élénk és a turizmust segítő a vállalkozási készség. (191 vállalkozás, ebből 38 jogi személyiséggel rendelkezik és többségében az idegenforgalomhoz kapcsolódik.)

Visegrádon számos civil szervezet működik. Közülük több a turizmus fejlesztésének támasza. (Visegrádi Vállalkozók Egyesülete, Visegrád Turisztikai Egyesülete, Visegrád Sportjáért valamint Köztisztaságáért Közalapítvány, Szent György Lovagrend tagozatai, Környezet és Természetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetsége). Több szervezetnek térségi és országos szerepe, jelentősége van.

A kínálattal kapcsolatos piaci trendek

A turizmus számára napjaink legfontosabb megatrendje a globalizáció, amely közvetlenül és a kereslet gyors változásán keresztül közvetetten is meghatározó befolyást gyakorol a kínálat alakulására. A legfontosabb kínálati megatrendek:

1. Európa turizmusát a kis- és középvállalkozások többsége jellemzi. Ezek a multinacionális vállalatbirodalmak keresletelszívó törekvéseire összefogással, a kereslethez még gyorsabb, rugalmasabb alkalmazkodással, innovációs képességük fokozásával igyekeznek fellépni.
2. Az egész világot egyre jobban behálózzák a globális elosztási rendszerek, amelyek alapvető strukturális változásokat érnek el a kínálatban.
3. Átalakul a desztinációs terület menedzsmentje, egy terület versenyképességét egyre kevésbé az egyedi kínálati elemek értéke határozza meg, a lehatárolható térség (régió) egészének egységes megjelenítése, marketingje.
4. Kínálatban is erősödik az egyedi, speciális, turisztikai termékek szerepe, versenyképessége, a profiltisztítás iránti kényszer.
5. A fejlesztésekben egyre nagyobb szerepet kapnak a különleges élményt biztosító nemzeti parkok és az ezen belül kialakítható témaparkok. (Különösen fontos Visegrád számára.)
6. Kelet-közép Európában a kínálati verseny kiéleződik a felzárkózó országok erőszakosabb módszereinek hatására.
7. Elterjednek az általánny ellenében értékesített csomagajánlatok (térségi üdülőkártya, klubjellegű kínálatok)

Szervezeti rendszer helyzetelemzése

Önkormányzati szint

Az önkormányzati szintet tekintve, élve a törvény adta lehetőségekkel, működik a Dunakanyari és Pilisi Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása, melynek tagjai: Budakalász, Csobánka, Dunabogdány, Kisoroszi, Leányfalu, Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Pócsmegyer, Pomáz, Szentendre, Tahitótfalu, Visegrád.

A társulás megbízásából elkészült a kistérség területfejlesztési koncepciója, részben lefedve a Sapard célokat.

A térségben a képviselő szervezet munkáját ideiglenesen megbízott Sapard menedzser segíti, míg a MEH-es menedzser eddig kevésbé aktívan vett részt a kistérségi területfejlesztési feladatokban.

A tagtelepülések együttes megrendelésére készült el az idegenforgalom fejlesztésére irányuló stratégiai program, melynek célja a vendégmarasztalás lehetőségeinek kialakítása. Végrehajtására külön szervezet jött létre: Dunakanyar – Pilis Kultúrpark Marketing Kht. néven. Munkaszervezete szorosán együttműködést tervez a települések önkormányzataival, a Visegrádi Tourinform Irodával, illetve a Duna-Ipoly Nemzeti Park vezetőségével. Utóbbi jelentősen előmozdíthatja az Esztergommal való együttműködést a jövőben.

Visegrád városában Önkormányzati Bizottságot választottak a turizmus fejlesztésére.

Tourinform Iroda

Az iroda 1993-óta működik, mint térségi marketing és információs iroda.

Fenntartását a Szentendrei Önkormányzat vállalja fel, holott térségi feladatot lát el 20 településre: Szentendre, Budakalász, Csobánka, Pomáz, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló,

Pilisjászfalu, Pilisszántó, Piliscsaba, Szigetmonostor, Pécsmegyer, Tahitótfalu, Kisoroszi, Visegrád, Dunabogdány, Solymár, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Üröm, Pilisborosjenő.

A terület kiemelt idegenforgalmi körzet. Évente több mint 750 ezer turista fordul itt meg, azonban az iroda nehezen képes ellátni minden betérőt információs anyaggal, hisz így is túllépi költségvetését. Sok esetben önállóan sokszorosított példányokkal kénytelen kiszolgálni az érdeklődőket.

A másik frekvenciált turisztikai színhely Visegrád-Dunakanyar, azonban itt még nem működik sem iroda, sem információs pont annak ellenére, hogy a kistérségbe érkező turisták 90 %-a megfordul itt. Így minden non-profit feladat Szentendrére hárul, mivel Visegrádon a szezonban nyitva tartó utazási irodák látják el az információs funkciót, középpontban a Visegrád Tours-szal.

A Tourinform Irodának 2 fő állandó alkalmazottja van, szezonban viszont számos diák segíti munkáját.

Civil szervezet nem áll a Tourinform mögött, a helyi önkormányzatnál idegenforgalmi referens nincs. Ennek oka, hogy a kistérség, illetve Szentendre hosszú ideig kiemelt körzet volt az elmúlt időszakban, a Dunakanyar Intéző Bizottság végezte a turizmusfejlesztést. Ez egyben azt is jelenti, hogy ennek megszűnésével még nem alakult ki a megfelelő civil háttér, illetve nem történt meg a társadalmi önszerveződés a turizmus fejlesztésére.

Közvetett módon segítik szervezetek a turizmus előremozdítását a térségben: Dunakanyar Charta (Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola), Regionális Marketing Iroda, Pilisi Parkerdő.

Társadalmi szervezetek

A térségben mindössze két olyan szervezet van, melynek valamilyen módon hatása van a turizmusra. Mindkét szervezet Visegrád központtal működik: Vállalkozók Egyesülete, Turisztikai Egyesület.

A Vállalkozók Egyesületének tagjai saját érdekérvényesítésük hatékonyabbá tételéért tartják fent az egyesületet, tehát hatásuk a turizmusra csekély.

A Turisztikai Egyesület 5 fős vezetőségének, önkéntes tagjainak célja a város széppé tétele középpontban a virágosítással. Feladatuk azért koncentrálódik erre, mert támogatottságuk még alacsony. 3 éves működésük során sikerült elérniük a sétány padjainak kihelyezését, virágládák megtöltését. Azonban a vállalkozók egy részével még nem sikerült megteremteniük a megfelelő kontaktust.

Bevételi forrásuk növelésére bált szerveznek Visegrádiak Visegrádon Visegrádért címmel, önkénteseket toboroznak a munkálatok végrehajtására, mint például a Dunakanyari Erdei Iskola tanulói, városlakók.

SWOT ELEMZÉS

Erősségek

1. Nagyszámú építészeti és történelmi emlék.
2. Jó és sokszínű természetföldrajzi adottságok, természetvédelmi terület, természeti ritkaságok.
3. Gazdag kulturális élet (múzeum, kiállítás, program)
4. Termál-gyógyvize panoráma környezetben.
5. Változatos sportolási lehetőségek.
6. Budapest közelsége, viszonylag jó turisztikai megközelíthetőség.
7. Az infrastruktúra kiépültsége.
8. Jelentős kirándulóforgalom.
9. A település stratégiai feladatnak tekinti a turizmus fejlesztését.

Gyengeségek

1. A vonzerők karbantartása, fejlesztése hiányos.
2. Komplex turisztikai termékek hiánya.
3. Kevés a színvonalas, nemzetközi rangú rendezvény, télen a rendezvények, programok hiánya.
4. A termálvíz kihasználtsága nem kielégítő.
5. A Duna és partjának kihasználtsága.
6. Kevés a színvonalas szálláshely, alacsony a kapacitáskihasználtság, rövid a tartózkodási idő.
7. Az üdülőingatlanok vendégforgalma ellenőrizhetetlen.
8. Hiányzik a város arculatát is befolyásolni képes városközpont.
9. Egységes utas tájékoztatási és információ tábla rendszeres hiánya.
10. Lakossági, szakmai széthúzás konkrét fejlesztések esetében.

Lehetőségek

1. A turizmus elismertsége és támogatottsága növekszik
2. A lakossági jövedelmek növekedésével megélénkül a belföldi turizmus.
3. Külföldről a második, harmadik utazások szerepe növekszik. A hangsúly a speciális, egyedi termékekre helyeződik.
4. Erősödik a kereslet a kulturális élmények, az aktív pihenés (kerékpározás, lovaglás, vadászat,) és a tematikus parkok iránt.
5. Előtérbe kerül az egészségtudatos üdülések szerepe.
6. A természeti környezet minőségének vonzereje tovább erősödik.

Veszélyek

1. A nemzetközi turizmus célállomásai közötti verseny annyira kiéleződik, hogy ez már Magyarország turisztikai vonzerejének csökkenéséhez vezet.
2. Nem alakul ki partnerség Visegrád-Dunakanyar Budapest között a régió keretei között.
3. Környezeti terhelés nő.
4. Tovább burjánzik a feketegazdaság.
5. Tovább romlik a közbiztonság.
6. Visegrádon elmarad a lakossági, szakmai, vállalkozói összefogás, konszenzus a turizmus fejlesztési koncepciójának alapkérdéseiben és a konkrét projekteken.
7. A legfontosabb, tőkeigényes programokhoz nem lesz biztosítható a finanszírozás.

VISEGRÁD VÁROS TURIZMUSFEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIÁJA

A helyzetelemzés és a helyszíni felmérések során számos megállapítás tehető Visegrád turizmusára vonatkozólag, melyeket röviden és vázlatosan az alábbiakban foglalunk össze:

1. A város meglévő értékeivel jelentős vendégforgalmat generál. A vendégek tartózkodására azonban átfogóan jellemző a rövid időzés (fél nap), azaz az átutazó és kiránduló jelleg.
2. Jelenleg nem rendelkezik a város olyan programcsomagokkal (illetve hiányosak) és ösztönző anyagokkal, amelyek a vendégeket hosszabb ideig marasztalják. Látható, hogy a jelenlegi csoportosan, busszal érkező vendégkör jelentős részét nem is lehet hosszabb maradásra ösztönözni, hiszen ők rövid Budapesti utazásra érkeznek hazánkba. A csoportos vendégek kisebb részét, valamint az egyénileg érkezőket ösztönözve elérhetővé válhatna egy több napos tartózkodás.
3. A városba érkező vendégforgalom területileg igen koncentráltan jelentkezik. A látogatók zöme a Fellegvárat nézi meg, lényegesen kisebb arányban keresik fel a Királyi Palotát és a Salamon tornyot. A forgalom elhanyagolható része más termékekre marad.
4. A több napos tartózkodás hiánya miatt a szállásadó vállalkozók helyzete kedvezőtlen, az önkormányzat pedig különösen rossz helyzetben van az elmaradó idegenforgalmi bevételek miatt. Fejlesztési perspektívái az anyagi korlátok következtében meglehetősen beszűkültek.
5. A fejlődés egyik gátjaként merül fel a térségi gondolkodást nem követő turizmusfejlesztés. Meggyőződésünk, hogy Visegrád város jobb értékesítését nagymértékben segítené elő a térségi összefogáson alapuló termékfejlesztés és promóció, az egységes Dunakanyar piaci pozíciójának erősítése.
6. A szervezeti rendszer szétaprózottsága és hiányos volta a továbbfejlődés egyik visszahúzó tényezője.
7. A város számos turisztikai termékének fejlesztése olyan komoly összegeket emészt fel, amelyet sem a helyi vállalkozók, sem az önkormányzat nem tud felvállalni. Egy-egy objektumot üzemeltető szervezet is nehézségek árán tudja vállalni a szinten tartást. Az anyagi problémák leküzdése számos termék fejlesztése esetén áthidalhatatlan. Sajnos látnunk kell azonban azt is, ha a pénzügyi erőforrások előteremtésére nem még közép távon sem biztosítható, akkor bizonytalan időre le kell mondani a megvalósításról, és meg kell várni azt a pillanatot, amikor a legnagyobb esély kínálkozik a költségek finanszírozására.

Az alábbiakban egy olyan jövőkép felvázolását tűztük ki célul, amely hosszabb távon meghatározza a város turizmusfejlesztésének irányvonalát, és amely választ ad a fentiekben felsorolt kérdésekre.

Hosszú távú stratégiai célok

- Programozásra alapozott turizmusfejlesztés megindítása,
- A vállalkozóknak és a városnak egyaránt jelentős gazdasági eredményt biztosító turizmus megvalósítása,
- Térségi adottságokra épülő, azokat tovább erősítő, jól működő turisztikai termékek kialakítása,
- A turizmus fenntartható fejlesztése,

- Markáns, egyedi idegenforgalmi arculat kialakítása Visegrádról, amely teljes egészében kapcsolódik a városról és környezetéről a külvilágban kialakított képhez, és általában erősíti azt,
- A turizmus fejlesztése a térség területfejlesztési politikájának elismert, alkalmazott és meghatározó részévé válása.

Középtávú célok

A célok két irányban fogalmazhatók meg. A fenti hosszú távú stratégiai célok eléréséhez szükség van:

1. Turisztikai termékfejlesztésre,
2. Egységes arculati rendszerre, korszerű promóciós eszközökre,
3. Hatékony szervezeti stratégiára alapozott menedzsmentre.

Termékfejlesztés

1. Programcsomagok kialakítása: meglévő adottságok és különösen termékek szuperpozíciós mechanizmusának elindítása, vagyis sok meglévő érték jobb szervezéssel és promótálással máris nagyobb sikert hoz.
2. A meglévő adottságok továbbfejlesztése, minőségi javítása, szolgáltatások komplexitásának növelése,
3. Új, arculaterősítő, térségi turisztikai kínálat javító termékek kialakítása,
4. A termékfejlesztés piaci szegmens orientáltságának elérése.

A fejlesztési témakörök, termékek meghatározásakor azok élveznek prioritást, amelyek az ésszerűséget, gazdasági hatékonyságot és a területfejlesztési szempontokat is kielégítik:

- Helyi vonzerőkre épülnek,
- A hazai és nemzetközi idegenforgalmi trendekhez alkalmazkodnak, illetve annak kiszolgálására jönnek létre,
- Jelentős helyi bevételeket eredményeznek önkormányzati, vállalkozási szinten,
- Hosszú távú fejlesztéseken alapulnak,
- A meglévő piaci szegmensek jobb kiszolgálását és új szegmensek megnyerését teszik lehetővé,
  - A város és térségét szerves egységként kötik össze, a térségi kohéziót erősítik.

Arculati rendszer fejlesztése

1. A város és környéke, a Dunakanyar egyedi arculatának erősítése,
2. Korszerű, a termékeket hitelesen és fogyasztásorientáltan bemutató promóciós eszközök tervezése, amelyek piaci szegmenseket szólítanak meg és motiválnak utazásra.

Hatékony szervezeti stratégia

- Képzett idegenforgalmi szakemberek foglalkozzanak a turizmussal,
- Jól működő, nagy kapcsolati tőkével rendelkező szervezeti rendszer irányítsa a város turizmusfejlesztését.

A turizmusfejlesztés alapkonceptiója, stratégiák

A helyzetelemzés és a stratégiaalkotás során számos problematikus területet tártunk fel, illetve meghatároztuk a közép- és hosszútávon elérendő célokat is. Ezek alapján Visegrád város számára a turizmusfejlesztés területén kettős stratégia megvalósítása célszerű:

1. A „csoportos turizmus” magas minőségen történő kiszolgálása

Visegrád jelentős történelmi emlékei, valamint a Dunakanyarhoz kötődő egyedülálló esztétikai élmény olyan terméket jelentenek, amely a későbbiekben is jelentős forgalmat biztosít a város számára. A Világörökség pályázat sikere esetén pedig prognosztizálható a jelenlegi kereslet további növekedése. A turizmus szereplői számára az előbbiekből kifolyólag két fontos feladat jelentkezik:

1.1. A már ma is jelentős forgalom komoly terhelést eredményez a kis településnek, így a turista forgalom zavartalan biztosításának együtt kell járnia a helyi lakosság igényeinek figyelembe vételével.

1.2. A Visegrádra érkező vendégeket tartózkodásuk alatt korszerű, vendégcentrikus, kényelmi szolgáltatásokkal kell kiszolgálni, szép élményekkel kell őket gazdagítani. Ehhez jelentős beruházásokra, szervezési munkákra van szükség.

2. Több napos tartózkodást elősegítő fejlesztések megvalósítása

A város hosszú- és középtávú idegenforgalmi céljainak elérése érdekében szükségesnek látjuk elérni azt, hogy a meglévő vendégforgalom egy részét hosszabb ideig lássa el Visegrád programokkal, másrészt új piaci szegmenseket találjunk, akik nyaralási célpontként választják a történelmi települést. Ehhez új termékek kifejlesztésére (különösen olyanokra, amelyek önmagukban már további szálláshelyek megteremtését igénylik), piaci bevezetésére, egy „dunakanyari” összefogásra és jól tervezett promócióra van szükség.

Visegrád turizmusfejlesztésének eme két említett vonulata egymás mellett elfér, mindkettőre kellő energia összpontosítható. A második stratégiai irány ugyanakkor:

1. komplexebb,

2. sokkal több odafigyelést, és szervező munkát igényel.

Eredményei a város szempontjából kedvezőbbek, hiszen a vendégforgalom költsége nem csupán egy-két idegenforgalmi objektum esetében mérhető, hanem szállásokon, éttermekben, egyéb vendéglátóhelyeken, boltokban, az élet minden területén.

A turizmusfejlesztés alapkonceptiójának értelmezése

A város turizmusfejlesztési stratégiai irányainak kijelölésekor a következőket kell elfogadni:

1. Visegrád Város Önkormányzata és a helyi vállalkozások zöme nem rendelkezik nagy összegű fejlesztési forrásokkal, amelyből komolyabb idegenforgalmi fejlesztéseket lehetne finanszírozni. Így a turizmusfejlesztési program amellet, hogy feltárja, milyen konkrét fejlesztések megvalósítása vált a városban szükségszerűvé, nagyobb hangsúlyt kell fektetnie arra, hogy a meglévő értékek jobb szervezethez, hatékonyabb munkával, több odafigyeléssel váljanak értékesíthetővé.

2. A város turizmusfejlesztésének nagyobb energiáit így elsősorban nem a jelentős kiadásokkal járó beruházásokra kell fordítania, hanem inkább a szervezési, menedzselési munkákat kell erősítenie. A város számára ez azt jelenti, hogy az alapkoncepció második stratégiai irányának előre vitelét kell elsődlegesen felvállalnia.

A megcélzott vendégkör

Megcélzott vendégkör kialakításra váró új termékek esetén

Termék	Megcélzott szegmens	Egyéb megjegyzés
Termál-/gyógyturizmus	1. Fiatalok (wellness szolgáltatások esetén), 2. Idősebbek (gyógyszolgáltatások esetén)	Jól fizető szegmensek, a gyógyturizmusban résztvevők hosszú ideig tartózkodnak a nyaralóhelyen
Vízi turizmus	3. Diákok (6-18 éves korig) 4. Fiatalok (19-25 éves korig) 5. Középkorú, módosabb réteg	Mind a módosabb, mind a kevésbé módos igénybe veheti
Tematikus park	6. Diákok (6-18 éves korig) 7. Fiatalok (19-25 éves korig) 8. Fiatal párok 9. Idősebb korosztály (muzeális bemutatás esetén)	Eltérő jövedelmű rétegek is igénybe vehetik, kül- és belföldiek egyaránt
Lovas turizmus	10. Diákok 11. Fiatalok 12. Fiatal párok 13. Középkorúak	Módosabbak Kül- és belföldiek egyaránt

Megcélzott vendégkör meglévő termékek esetén

Termék	Megcélzott szegmens	Egyéb megjegyzés
Kulturális turizmus és rendezvények	1. Fiatalabb és idősebb rétegek egyaránt	Kül- és belföldiek, nagy tömegben érkeznek, vegyes anyagi helyzetűek
Konferenciaturizmus	2. Szakemberek, tudományos élet képviselői 3. Üzletemberek	Jól fizető szegmens Kül- és belföldiek egyaránt
Kerékpáros turizmus	4. Diákok 5. Fiatalok 6. Fiatal párok 7. Családok	Főként a szerényebb anyagi jövedelemmel rendelkezők
Természetjárás, ökoturizmus	8. Diákok 9. Fiatalok	Vegyes célközönség, de alapvetően a szerényebb

	10. Fiatal párok 11. Családok 12. Közép- és idősebb korosztály	jövedelmű rétegek
--	--	-------------------

A turizmusfejlesztés időintervalluma

A városra vonatkozó turizmusfejlesztési program 2001-2006-ig fogalmazza meg a tennivalókat. Ez egy középtávú fejlesztés, amely egybe esik az országos és regionális fejlesztési dokumentációk tervezési fázisával.

Megvalósítás

A program megvalósítása alapvetően a következő tényezőktől függ:

1. A program piaci alapokon való nyugvása vagy attól való elrugaszkodása,
2. Társadalmi, politikai, gazdasági szerveződések, mint a megvalósításban résztvevők hozzáállása, vállalkozó kedve,
3. Üzleti ésszerűség, rentabilitás,
4. A társadalmi, gazdasági élet szervezőinek rugalmassága, hozzáértése, szervezőkézsége,
5. Rendelkezésre álló források.

Megvalósítás szereplői

Az operatív programozás során minden fejlesztési témakör konkrétan foglalkozik a megvalósításban résztvevőkkel, szól a végrehajtásért felelős szervezetről, cégről is.

Az alábbiakban átfogóan felsoroljuk azokat a szervezeteket, amelyek részt vesznek valamilyen szinten a program megvalósításában:

1.) Helyi szereplők

- Önkormányzati, civil szféra
  - Visegrád Város Önkormányzata
  - Környező települések Önkormányzatai
  - Visegrádi Turisztikai Egyesület
  - Visegrádi Vállalkozók Egyesülete
  - Sportegyesületek
- Államigazgatási szerv
  1. Duna-Ipoly Nemzeti Park
  2. Vízrendészet
  3. Vízügyi Igazgatóság
  4. Nemzeti Múzeum
- Helyi vállalkozók, vállalkozások

2.) További szereplők

A további szereplők között kell azokat a szervezeteket felsorolni, amelyek pénzügyileg, szakmailag tudják segíteni a program megvalósítását.

Országos szint:

- Magyar Turizmus RT.
- Minisztériumok (GM, KMVM, FVM, KM stb.)

- ITDH

Regionális szint:

- RIB
- RMI
- RFT ÉS MUNKASZERVEZETE
- AMC
- DUNAKANYAR KHT

Megyei szint

- Területfejlesztési Tanács és Ügynökség

Befektetők

- Pénzügyi befektetők
- Szakmai befektetők

Megvalósítás menete

Feladat	Feladat végrehajtása	Együttműködő szervezetek
1.) A stratégiai és operatív program társadalmi vitája	Visegrád Város Önkormányzata	1. Helyi, térségi civil, önkormányzati és gazdasági szervezetek
2.) A stratégiai és operatív program városi vitája	Visegrád Város Önkormányzata	2. Idegenforgalmi Bizottság 3. Városi Képviselőtestület
4.) Projektek kidolgozása (megvalósíthatósági tanulmányok)	Projektgazdák Tanácsadók, tervezők	4. Visegrád város 5. RIB 6. RMI 7. Dunakanyar Kht. 8. Minisztériumok 9. RFT, 10. Megyei Területfejlesztési Tanács 11. Utazásszervezők 12. Helyi szereplők
5.) Megvalósítás, kivitelezés	Projektgazda	
6.) Új operatív programok kidolgozása	Visegrád Város Önkormányzata	13. Helyi, térségi civil, önkormányzati és gazdasági szervezetek
7.) Monitoring	Ma még kialakulatlan a rendszere, kiépítése külön program lehet.	

A megvalósítás menetének a fenti táblázat csupán egy leegyszerűsített összefoglalója. A folyamat igen bonyolult, hozzá tartozik még valamennyi szakasz pénzügyi finanszírozása, a piaci folyamatok nyomon követése, a piac kiépítése, a szakmai kapcsolatok létrehozása, valamint a teljes rendszer fenntartása is.

Finanszírozás rendszere

Alapkérdés, hogy a megvalósítandó fejlesztések miből, milyen módon finanszírozhatók. A források alapvetően két részre oszthatók:

- Saját erő: minden jellegű fejlesztés elengedhetetlen követelménye, hogy a projektgazda saját tőkét is fordítson a fejlesztésekre, e nélkül a teljes megvalósítás komolytalanságba fullad.
- Pályázati támogatások: sokféle forrás áll ma rendelkezésre, eltérő mennyiségű pénz mozgósítható különböző alapokból. Ezek mindig aktuálisan – a projektekre testre szabva – kezelendők.

VISEGRÁD VÁROS TURIZMUSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAMJA

Kulturális turizmus fejlesztése

1. Az operatív program neve:

A kulturális turizmus fejlesztése

2. A program célja

Általános célok

- A történelmi hagyományokhoz és a település hírnevéhez méltó színvonalú szolgáltatásokat biztosítani
- Meghosszabbítani a turisták tartózkodási idejét
- Növelni a turizmusból származó bevételeket

Közvetlen célok

- A meglévő termékek színvonalának fejlesztése
- Új termékek létrehozása
- Az épített környezet örökségeinek, a kiállítások bemutató helyeinek, épületeinek felújítása

3. Kedvezményezettek köre

- Visegrád Város Önkormányzata
- Mátyás Király Múzeum
- Pilisi Parkerdő Rt
- A kulturális értékek iránt érdeklődő turisták
- A település lakossága

4. Területi hatókör

- Visegrád

5. A program leírása

A Fellegvár fejlesztése

Az ÁPV Rt tulajdonában lévő objektum üzemeltetését a Pilisi Parkerdő Rt végzi. Minden fejlesztés jellegű beruházáshoz szükség van a tulajdonosi hozzájárulás mellett a Műemlékvédelmi Hivatal és a természetvédelmi hatóság engedélyére is. Mivel a folyamatos üzemeltetés és az évenkénti karbantartás felemésztí az üzemeltető anyagi lehetőségeit, így a fejlesztésekre csak pályázati források rendelkezésre állása esetén nyílik lehetőség. A rekonstrukciós munkálatok megvalósítása érdekében fontos lenne, hogy a Fellegvár bekerüljön az állami céltámogatásban részesített kiemelt várak körébe, ennek érdekében erős lobbitevékenység javasolt.

Ahhoz, hogy a fellegvár megfelelő állapotban fogadhassa a turistákat, a következő további fejlesztésekre van szükség:

Műszaki fejlesztések

- csapadékvíz elvezetésének megoldása
- alapsík védelem
- meglévő tervek alapján rekonstrukciós munkák elvégzése
- a „Szár az árok” fölötti híd felújítása
- északi kaputorony megmagasítása

Kiállítások

1. korona kiállítás fejlesztése a cseh és lengyel korona kiállításával és egyéb installációkkal
2. új vártörténeti kiállítás
3. „Úri vadászat kiállítás felújítása a Néprajzi Múzeummal közösen
4. Panoptikum bővítése a hármaskirályi találkozóval
5. Korhoz kapcsolódó viselettörténeti kiállítás létesítése
6. Belső rekonstrukciós munkák elkészülte után az új helyiségeknek megfelelő kiállítások létesítése (kötár, régészeti leletek, fegyver, stb.)

Hosszú távon érdemes lenne a Fellegvárba vezető sikló kiépítése, melynek megvalósítása a bonyolult engedélyezési procedúrák és műszaki kivitel miatt nem egyszerű. Előzetes vizsgálatok szerint lehetőség van arra, hogy a sikló viszonylag rejtett módon legyen kiépítve és gyönyörű panoráma táruljon róla az utazó elé. A sikló megvalósítása jelentősen (becslések szerint akár 40-50%-kal) csökkentené a fellegvárba irányuló közúti forgalmat.

Szintén hosszú távú fejlesztésként javasolt a Salamon torony és Fellegvár közti várfal eredeti állapotában való helyreállítása, mely a rekonstrukciót követően sétányként is funkcionálhatna.

A Királyi Palota rekonstrukciója

A királyi palota rekonstrukciója folyamatban van. A tervek szerint a jövőben a teljes palota újjáépítése, a palotakert, a melléképületek és a ferences templom rekonstrukciója is megvalósul. A rekonstrukciós munkálatok olyan összegeket emésztenek fel (összesen kb. 6-7 milliárd forint), amelyeket kizárólag állami beavatkozással lehet előteremteni. A munkálatok folyamatosan, kész tervek mentén zajlanak, amennyiben a szükséges forrás rendelkezésre áll, úgy a palota és környékének újjáépítése belátható időn belül megtörténik.

A rekonstrukcióhoz szükséges kutatásokra már ráépült idegenforgalmi termékként a régésztábor, de a kutatások bemutatása, idegenforgalmi kiaknázása még nem történt meg. A kutatásokra épült szolgáltatások kialakítását indokolja, hogy a területen folyó régészeti kutatások egyrészt amúgy is a palotához érkező turisták szeme előtt zajlanak, másrészt a visszatérő turistáknak folyamatosan új attrakcióval szolgálhatnak. Ezért javasoljuk, hogy az aktuális feltárások közönséggel való megismertetésére a kutatási területen többnyelvű információs táblákat helyezzenek el, megfelelő biztonságtechnikát alakítsanak ki, valamint idegenvezetői szolgáltatást biztosítsanak.

Témapark létrehozása

A helyi elképzelések szerint a Fellegvár, Salamon torony és Királyi Palota triumvirátusába ékelődne egy témapark, amely a Sibrik domb mellett kerülne felépítésre. A témapark a település középkori értékekhez kapcsolódó imázsát erősítené, mivel tematikailag egy

középkori városrészlet kerülne benne kialakításra, középkori kézműves bemutatókat, szállást és vendéglátást biztosító élő skanzanként. A témapark funkciója elsősorban a turisták tartózkodási idejének meghosszabbítása, valamint a turizmusból származó bevételek növelése lenne. A témapark kialakításának első lépéseként egy megvalósíthatósági tanulmányt kell készíteni, amely pontosan meghatározza a helyszínt, a termék alapkonceptióját, valamint választ ad a beruházás megtérülési idejére is.

6. A program részletes költségvetése

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
A Fellegvár fejlesztése	n.a.	n.a.	n.a.
Sikló kiépítése	n.a.	n.a. (becslések szerint több százmillió forint)	n.a.
Várfal rekonstrukciója	n.a.	n.a.	n.a.
A Királyi Palota rekonstrukciója	-	Állami céltámogatás	6-7.000.000
A régészeti kutatások turista attrakcióvá formálása	150	350 GM, TFC, VFC	500
A témapark megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése	5.000	5.000	10.000

8. A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése		2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Fellegvár fejlesztése	Műszaki fejlesztések						
	csapadékvíz elvezetésének megoldása						
	alapszikla védelem						

		meglévő tervek alapján rekonstrukciós munkák elvégzése						
		a „Szár az árok” fölötti híd felújítása						
		északi kaputorony megmagasítása						
	Ki-állítá-sok	korona kiállítás fejlesztése a cseh és lengyel korona kiállításával és egyéb installációkkal						
		új vártörténeti kiállítás						
		Úri vadászat kiállítás felújítása a Néprajzi Múzeummal közösen						
		Panoptikum bővítése a hármaskirályi találkozóval						
		Korhoz kapcsolódó viselettörténeti kiállítás						
		Belső rekonstrukciós munkák elkészülte után az új helyiségeknek megfelelő kiállítások létesítése (kőtár, régészeti leletek, fegyver, stb.)						
Sikló kiépítése								
Várfal rekonstrukciója								
A Királyi Palota rekonstrukciója								
A régészeti kutatások turista attrakcióvá formálása								
A témapark megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése								

6. Végrehajtásért felelős szervezet, cég

Felelős	Tevékenység
Visegrád Város Önkormányzata	<ul style="list-style-type: none"> • Lobbi tevékenység a Fellegvár fejlesztéséért • Sikló kiépítése • Várfal rekonstrukciója • A régészeti kutatások turista attrakcióvá formálása • A témapark megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése
Mátyás Király Múzeum	<ul style="list-style-type: none"> • A Királyi Palota rekonstrukciója
CEU	<ul style="list-style-type: none"> • A régészeti kutatások turista attrakcióvá formálása

Pilisi Parkerdő Rt

- A Fellegvár fejlesztése

Az operatív program neve:

Visegrád városközpontjának kialakítása

A program célja

Általános célok:

1. Mind a helyi lakosok, mind a turisták számára vonzó belváros kialakítása,
2. Egy kulturális, szórakoztató központ kialakítása.

Közvetlen célok:

3. A belváros rendezéséhez szükséges tervek elkészítése,
4. A belváros arculatának megváltoztatása, ehhez szükséges beruházások végrehajtása (parkok, hangulatos terek, sétálóutca stb. kialakítása)
5. Középkori városközpont megvalósítása,
6. Forgalmi rend megváltoztatása
7. A belvárosban új funkciók megtelepítése.

Kedvezményezettek köre

8. A város lakossága,
9. a várost felkereső turisták.

Területi hatókör

Visegrád belvárosa (Fő utca – 11-es számú főútvonal által határolt terület a Rév utcával)

A program leírása

A belváros sajátos helyzetben van: az idegenforgalmi objektumok területileg távol esnek a település központjától, ahol így jelentősebb autós átmenő forgalom csupán a Fellegvárhoz vezető út miatt tapasztalható. Ez viszont meglehetősen megterheli a kis belvárosi területet. A város az ide látogató vendégeknek nem tud felkínálni egy hangulatos központot, ahol pihenni, sétálni, vásárolni, nézelődni lehet, miközben vendéglátó egységek sora várja a turistákat. A kulturált városközpont a helyi lakosok igényeit is kiszolgálhatja.

A városközpont megvalósítása több fázisú munkával valósítható meg, amelyek a következők:

10. 1. Fázis:

- 10.1. településfejlesztési koncepció készíttetése
- 10.2. településszerkezeti terv készíttetése
- 10.3. szabályozási terv készíttetése

Ezen tervek szükségesek ahhoz, hogy a település számára világossá váljon nem csak a belváros, hanem a teljes terület jövőképe, valamint annak megvalósításához szükséges teendők is.

11. 2. Fázis:

- 11.1. Belvárosi rehabilitációs programterv készíttetése: a szabályozási tervet követően elkészülő munka a belváros közterületeinek egységes kezelését mutatja be (burkolatok, parkolás, lámpák, stb.).

12. 3. Fázis:

12.1.tervpályázat készíttetése a belváros beruházásainak megvalósítására: a terv részletesen szól a belváros egyes területeinek hasznosításáról, pontos funkciókat jelöl ki. A tervet követően lehet megindítani beruházásokat, amelyek alapvetően formálnák át a tér megjelenését és funkcióját.

A tervpályázat ki kell térjen:

13. Rév utca és a Királyi Palota közötti Fő utca szakasz teljes rehabilitálására (javasolt egy sétálásra, nézelődésre, pihenésre, szórakozásra alkalmas utcaszakasz kialakítása). Mivel jelenleg ez a szakasz nem tartalmaz olyan egyedülálló látványosságot vagy szórakozó funkciót, így szükségesnek találjuk egy jelentősebb idegenforgalmi objektum ezen útszakasz valamely részére történő telepítését. Erre a jelenlegi betonos parkoló (11-es főútvonal és a Fő utca találkozásánál) biztosít kellő helyet.
14. A 11-es főútvonal és a Fő utca találkozásánál épült jelentős kiterjedésű betonos parkoló funkciójának újra gondolása. A terület funkciójaként megmaradhatna a parkoló, de mellette üzletek és középkori fogadónegyed felépítésére is lehetőség nyílna. A terület hosszabb távon a belváros központja lehet. Az elképzelés során megvalósuló középkori negyed egyben a turistákat közelebb hozná a folyamatosan megújuló Királyi Palotához és a belvároshoz is.
15. 11-es főútvonal menti területek közparki funkciójának megteremtése: a parkkal, sétányokkal, padokkal, esetleg szökőkutakkal tarkított terület esztétikai és pihenő funkciót is kínálna a vendégeknek.
16. Rév utca problémájának megoldása: a Rév utca a Fellegvárhoz vezető út miatt jelenleg túlterhelt útszakasz, forgalomcsillapítása szükségszerű. A Fellegvár két irányból is megközelíthető, jelenleg azonban csupán a Rév utcai szakaszt használják a látogatók. A problémára a komoly költségterhek miatt csak hosszabb távú és szakaszos megoldás rajzolódik ki: Visegrád város Budapest felőli, a Fellegvárhoz vezető feljáró (PPRT tulajdon) közötti történő nyilvánítása szükségszerű. Az út felújítása, karbantartása révén a forgalom teljes egészében erre az útszakaszra terelhető, míg a Panoráma út – Rév utca útszakaszra forgalomkorlátozás bevezetése válna szükségszerűvé (súlykorlátozás). Ezzel kitiltható a belvárosból a jelentős zaj- és levegőszennyezést okozó buszforgalom. Az említett útszakasz felújítása közös erővel lehetséges, amelyben az Önkormányzat, a PPRT és a Pest Megyei Közútkezelő KHT is részt vesz, valamint pályázati forrásokat is igénybe kell venni. Ugyanakkor azonban meg kell oldani a Rév utca és a 11-es főútvonal találkozásánál egy parkoló építését, amely révén a belváros könnyen megközelíthetővé válik.
17. A belváros lakóépületeinek felújításához a helyi lakosok bevonása is szükséges. A munkák az önkormányzat által is segíthetők, akár egy felújítási alap létrehozásával, amelyből pályázat útján lehet forráshoz jutni.
18. 4. Fázis:
  19. Az „Esztergomi kapu”, illetve a kapu és a Rév utca közti Fő utca szakasz rendezése (Református templom építése, DINP központjának kialakítása, sportterületek létesítése, patakparti sétány építése). Ez a terület nem elsősorban a vendégforgalmi funkciója, inkább városépítészeti szempontból jelentős.

A program részletes költségvetése

A projekt	Szükséges saját	Más források	A fejlesztés
------------------	------------------------	---------------------	---------------------

részegységeinek megnevezése	forrás (ezer Ft)	megnevezése és összege (ezer Ft)	összköltsége (ezer Ft)
Településfejlesztési koncepció készíttetése	1.000	-	1.000
Településszerkezeti terv készíttetése	3.000	-	3.000
Szabályozási terv készíttetése	4.000	-	4.000
Belvárosi rehabilitációs programterv	5.000	-	5.000
Tervpályázat készíttetése	4.000	6.000 NKÖM	10.000
Összesen	17.000	6.000	23.000

A tervekben szereplő beruházások megvalósítása várhatóan több száz millió Ft-os nagyságrendet is meghaladja.

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
Belváros tervek szerinti rehabilitálása	40.000	60.000 MTT, NKÖM	100.000
Középkori városnegyed kialakítása	100.000 – 150.000	100.000 – 150.000 MTT, NKÖM, RIB, GM	200.000 - 300.000
Összesen	140.000 – 190.000	160.000 – 210.000	300.000 – 400.000

A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Településfejlesztési koncepció készíttetése						
Településszerkezeti terv készíttetése						
Szabályozási terv készíttetése						
Belvárosi rehabilitációs programterv						
Tervpályázat készíttetése						
Belváros tervek szerinti rehabilitálása						
Középkori városnegyed kialakítása						

Végrehajtásért felelős szervezet, cég

1. A belváros rendezésével kapcsolatos feladatok Visegrád Város Önkormányzatra hárulnak.
2. A középkori városnegyed kialakításába a vállalkozói kör bevonásával nyílik lehetőség.

Az ökoturizmus fejlesztése

1. Az operatív program neve

Az ökoturizmus fejlesztése

2. A program célja

Általános célok

Az ökoturizmus program általános célja, hogy a térség meglévő adottságaira épülve továbbfejlesszen egy – az ökoturizmushoz kapcsolódó – kínálati csomagot, mely alkalmas speciális célcsoportok megcélzására, valamint a Visegrádra érkező egyéb turisták programjának színesítésére, miközben hozzájárul a természeti értékek megőrzéséhez. A fejlesztések további célja így a városra jellemző rövid tartózkodási idő megnövelése.

Közvetlen célok

- Az ökoturizmushoz kapcsolódó kínálat fejlesztése
- A meglévő termékek színvonalának fejlesztése
- Új szolgáltatások kialakítása
- A turisták tájékoztatásának fejlesztése
- A termékkínálat intenzívebb bekapcsolása a város idegenforgalmi kínálatába

3. Kedvezményezettek köre

- Duna-Ipoly Nemzeti Park
- Pilisi Parkerdő Rt
- Visegrád Város Önkormányzata
- A természetjárás és a természeti értékek iránt érdeklődő turisták

4. Területi hatókör

- Visegrád és térsége

5. A program leírása

Duna-Ipoly Nemzeti Parkhoz kapcsolódó fejlesztések

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Pilisi Tájegysége egy Visegrádi Táj- és/vagy Természetvédelmi Központ létrehozását tervezi, mely a közigazgatási feladatok és a természetvédelmi őri bázis mellett a kapcsolattartás, a kutatás, az oktatás-nevelés céljait is szolgálja. A központban megvalósítható lenne a tájegység értékeinek bemutatása, melyben a belső kiállítások és technikai háttérű bemutatók mellett külsőtéri lehetőségek is helyet kapnának, valamint a központ otthont biztosíthatna természetvédelmi táborok számára is.

A központ létrehozása egyelőre elvi szinten mozog. Jelenleg a megfelelő objektum kiválasztása van folyamatban. Ahhoz, hogy egy jól működő központ kialakítása valósuljon meg, valamint a projekt finanszírozására a pályázati források hatékonyan bevonhatók legyenek, egy megvalósíthatósági tanulmány elkészítését javasoljuk. A tanulmány tartalmazná

a kialakítandó központ funkcionális leírását, az egyes szolgáltatások bemutatását, az ennek megfelelő műszaki terveket, a működtetéshez szükséges személyzeti tervet és marketingstratégiát, valamint a projekt üzleti tervét.

A Pilisi Parkerdő Rt-hez kapcsolódó fejlesztések

Meglévő létesítmények felújítása

A Visegrádi-hegységben az ökoturizmus jelentős múltra tekint vissza. A Pilisi Parkerdőgazdaság létrehozásától, azaz 1969-től foglalkozik programok szervezésével, így mára a meglévő létesítmények részben felújításra szorulnak. A felújítás során a természet-és erdővédelmi tábor, az erdei művelődés háza, a nagyvadbemutató kert és tanya, a parkberendezések, letelepedő- és tűzrakó helyek, valamint a közművek esetében szükséges a beavatkozás, a következők szerint:

Természet-és Erdővédelmi Tábor

- szálláskörülmények javítása
- sátrak fokozatos lecserélése faházakra
- vizesblokkok komfortosítása
- piknik-konyha felújítása fogadó, illetve foglalkozó helyiségekké
- sportpályák esztétikussá alakítása

Erdei Művelődés Háza

3. az épület felújítása (falak, szigetelés, stb.)
4. a környezet felújítása

Nagyvadbemutató kert és tanya

5. kerítés és karám felújítása

Parkberendezések, letelepedő- és tűzrakó helyek

6. felújítás, környezetük rendbetétele
7. Nádas- tónál asztalokkal, padokkal való bővítés

Közművek

8. vízvezeték rendszer felújítása, Mogyoróhegy

Új létesítmények létrehozása

A jelenlegi kínálati paletta szolgáltatásstruktúrájában általában megfelel az ökoturizmus célpiaca által támasztott igényeknek, egyedül a tanösvényekhez kapcsolódó szolgáltatások terén kell továbblépni:

Tanösvények létesítése

9. Mogyoróhegyi természetismereti tanösvény
10. Nagy-villámi erdészeti-erdőismereti tanösvény
11. A tanösvényekhez kapcsolódóan fényképes kiállítás jellegű tájékoztató az Erdei Művelődés Házában

Ismeretterjesztés, tájékoztatás fejlesztése

A turisták megfelelő tájékoztatása és a kínálat népszerűsítése érdekében a meglévő tájékoztató eszközök felújítása, újak telepítése, valamint reklámanyagok készítése szükséges, a következők szerint:

Információs nagy táblák

12. térképes-szöveges tájékoztató a kirándulóközpontban igénybe vehető közjóléti szolgáltatásokról

Irányjelző táblák

13. teljes felújítás Visegrád és a kirándulóközpont területén

Kiadványok

14. színes kiadványok a terület természeti értékeiről, közjóléti szolgáltatásokról
15. célcsoportos programajánlók, foglalkoztató füzetek

Reklámanyagok

16. képeslap
17. plakát
18. jelvény
19. póló, stb.

Informatikai fejlesztés

20. Erdei Művelődés Háza informatikai eszközökkel való ellátása
21. Internet hozzáférés biztosítása, információs honlap elkészítése.

6. A program részletes költségvetése

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
Visegrádi Táj- és/vagy Természetvédelmi Központ megvalósíthatósági tanulmánya	5.000	5.000 GM	10.000
Természet-és Erdővédelmi Tábor	9.000	21.000 GM, FVM, ISM	30.000
Erdői Művelődés Háza	6.000	14.000 GM, FVM, ISM	20.000
Nagyvadbemutató kert és tanya	1.800	4.200 GM, FVM, ISM	6.000
Parkberendezések, letelepedő- és tűzrakó helyek	24	56 GM, FVM, ISM	80/garnitúra (pad, asztal)
Közművek	48.000	112.000 GM, FVM, ISM	160.000
Tanösvények létesítése	300	700 GM, KAC	1.000/tanösvény
Információs nagy táblák	120	280 GM, KAC	400
Irányjelző táblák	6	14 GM, KAC	20/tábla

Kiadványok	600	1400 GM, KAC	2.000
Reklámanyagok	300	700 GM, KAC	1.000
Informatikai fejlesztés	120	280 GM, KAC	400

8. A program ütemezése

A programelemek mindegyike aktuálisnak tekinthető feladatot tartalmaz, így azok megvalósítása nem rangsor kérdése, hanem a rendelkezésre álló források függvénye. Mivel a megvalósításnak a pénzügyi háttér szűkössége szab határt, ezért az ütemezést a várható források figyelembevételével az alábbiak szerint határozzuk meg:

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Visegrádi Táj- és/vagy Természetvédelmi Központ megvalósíthatósági tanulmánya						
Természet-és Erdővédelmi Tábor						
Erdei Művelődés Háza						
Nagyvadbemutató kert és tanya						
Parkberendezések, letelepedő- és tűzrakó helyek						
Közművek						
Tanösvények létesítése						
Információs nagy táblák						
Irányjelző táblák						
Kiadványok						
Reklámanyagok						
Informatikai fejlesztés						

6. Végrehajtásért felelős szervezet, cég

Felelős	Tevékenység
Duna-Ipoly Nemzeti Park	<ul style="list-style-type: none"> • Visegrádi Táj- és/vagy Természetvédelmi Központ megvalósíthatósági tanulmánya elkészítése
Pilisi Parkerdő Rt	<ul style="list-style-type: none"> • Természet-és Erdővédelmi Tábor fejlesztése • Erdei Művelődés Háza felújítása • Nagyvadbemutató kert és tanya felújítása • Parkberendezések, letelepedő- és tűzrakó helyek fejlesztése • Közművek felújítása • Tanösvények létesítése • Információs nagy táblák létesítése • Irányjelző táblák felújítása • Kiadványok készítése • Reklámanyagok készítése • Informatikai fejlesztés

Vízi turizmus fejlesztése

Az operatív program neve:

Vízi turisztikai központ kialakítása

A program célja

Általános célok:

- A vízi turizmus bekapcsolása a város turizmusába,
- A vízi turisztikai kínálat színvonalas fejlesztése,
- Vendégforgalom növekedése,
- Turizmusból származó bevétel növekedés.

Közvetlen célok:

- A turisztikai infrastruktúra kialakítása: strandkialakítás, közösségi- és kiszolgáló létesítmények, valamint vízisí pálya létesítése.

Kedvezményezettek köre

1. A város lakossága,
2. a várost felkereső turisták.

Területi hatókör

Visegrád – Felső öböl

A program leírása

A Felső öböl vízi turizmusba történő bekapcsolása

A Felső és az Alsó öböl bármilyen célú használatát a szakhatóságok jelenleg a potenciális szennyezés lehetősége miatt, amely a Visegrádi vízbázist veszélyezteti, tiltják. Az öbölben folyamatosan vízminták alapján környezetvédelmi vizsgálatokat végeznek, amelyeket kiértékelnek. Legközelebb 1-2 év múlva nyílik lehetőség arra –amennyiben azt a környezetvédelmi mérések alátámasztják-, hogy átértékeljék az öblök hasznosítási lehetőségét. Vagyis ekkor lehet legelőször elgondolkodni az idegenforgalmi hasznosításon is. Fennáll azonban az a probléma, hogy egy tervezett fejlesztést követően (pl.: strand, vízisí pálya ...stb.) a vízminőség romlása megakadályozza az addig kialakított infrastruktúra működtetését, azaz be kell tiltani pl.: a strandolást, vízisízést, csónakozást.

A vízi turizmus kialakítása így igen komoly megfontolás tárgyát kell képezze., amelynél két szempontot figyelembe kell venni:

3. az öblök melletti fejlesztések maximálisan figyelembe kell vegyék a környezet terhelhetőségét, mindennemű szennyezési forrást ki kell iktatni,
4. nagy összegű fejlesztések után bekövetkező kedvezőtlen vízminőség változás magában rejti az a veszélyt, hogy nem működhet tovább a megépített objektum.

Vízi sí pálya létesítése

Az eddigi tervekben a vízi sí pálya az Alsó öbölben került kijelölésre. A tervezett helyszín ugyanakkor nem alkalmas a célra, mivel ugyanott jachtkikötő kiépítését is tervezik, így a kikötő közvetlen közelében sportközpont építésére engedély nem adható, másrészt a korábbi mederszabályozások miatt a part sziklás, így az veszélyeztetné a sportolók testi épségét. A vízi sí pálya legjobb helyszínének megtalálásához tisztázandó az, milyen célra használnák. Az egyszerű sport-, illetve kedvtelési célú használat esetén lehetőség kínálkozna a nyílt vízi sípálya kijelölésére, ehhez ideális helyszíneként a volt szociális foglalkoztató vonalától Dömös irányába elterülő Duna szakasz a kívánatos engedélyeztetéseket követően alkalmas. Amennyiben a pályának versenyekre is alkalmas kell lennie, úgy a legjobb helyszín kijelöléséhez állóvíz (Felső öböl) szükséges. A különböző típusok egyben meghatározzák a pályák látogatottságát és ismertségét is.

Célszerűnek látszik az állóvízi pálya létesítése, mivel a helyi, idegenforgalmi célok mellett akár nemzetközi versenyek megrendezésére is alkalmas. Ez lényegesen nagyobb vendégkör megcélzását teszi lehetővé, amely a város ismertségét, vízi turisztikai kínálatának népszerűsítését is nagyban elősegíti.

A pályának két típusa is kiépíthető:

5. A bolyasoros pálya telepítése egyszerű, költségkímélő és helytakarékos megoldás.
6. A kábel pálya drága, de korszerűbb attrakciót teremt.

Első körben a bolyasoros pálya megvalósítása célszerű, e révén megindulhatna a terület felfedezése, míg a későbbiekben akár a kábel pálya kiépítésére is lehetőség nyílik.

Csónakház - közösségi ház létesítése

A csónakház szerepe kettős:

7. Tároló, higiénés, étkezési funkció:
A csónakháznak alkalmas kell lennie alapvető vízi és emberi biológiai igények kielégítésére.
8. Közösségi funkció: nagy szerepe lehet a „vízi közösség” kialakításában, egyfajta klub megvalósításában, ahol az azonos érdeklődésű emberek találkoznak, beszélgetnek, szórakoznak.

Megvalósítására akár több ütemben is lehetőség nyílik az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében.

Strand kialakítása

A strand kialakításához az alábbi feladatok szükségesek:

9. Alapinfrastruktúra kiépítése (víz, villany, szennyvíztároló),
10. Közösségi létesítmények kialakítása (strandröplabda pálya futballpálya, fából készült játszótér)
11. Kiszolgáló létesítmények kialakítása (öltöző, toalett, büfé, egyéb szükséges helyiségek).
12. parkoló kialakítása (tereprendezés, kőszórás).

A program részletes költségvetése

A projekt részlegeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
--	--	---	---

Vízi sí pálya 1. Bólyasoros 2. Kábel pálya	140 35.000	60 35.000 GM, RIB	200 70.000
Csónakház - közösségi ház létesítése	10.000	10.000 GM, RIB, Területfejlesztési Tanács	20.000
Strand kialakítása	20.000	20.000 GM, RIB, MTT	40.000
Összesen	30.140 – 65.000	30.060 – 65.000	60.200 - 140.000

A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Felső öböl vízi turizmusba történő bekapcsolása						
Vízi sí pálya (Bólyasoros)						
Vízi sí pálya (Kábel pálya)						
Csónakház - közösségi ház létesítése						
Strand kialakítása						

Végrehajtásért felelős szervezet, cég

1. A Felső öböl vízi turizmusba történő bekapcsolása –
Kapcsolattartó: Visegrád Önkormányzata,
Közreműködő: ÁNTSZ, Vízügyi Igazgatóság, Környezetvédelmi Felügyelet
2. Vízi sí pálya létesítése – Visegrád Slalom Vízisport Egyesület
3. Csónakház - közösségi ház létesítése – önkormányzat, befektető, Visegrád Slalom Vízisport Egyesület
4. Strand kialakítása – önkormányzat, befektető

A lovas turizmus fejlesztése

Az operatív program neve:

A lovas turizmus alapfeltételeinek kialakítása

A program célja

Általános célok:

- A lovas turizmus alapfeltételeinek kialakítása,
- Vendégforgalom növekedése,
- Turizmusból származó bevétel növekedés.

Közvetlen célok

5. Lovas túraútvonalak fejlesztése
6. Lovas turizmus infrastrukturális feltételeinek javítása

Kedvezményezettek köre

7. A város lakossága,
8. a várost felkereső turisták.

Területi hatókör

Visegrádi-hegység, Pilis

A program leírása

Visegrád turizmusában a lovas turizmus nem játszik meghatározó szerepet. Ennek az az oka, hogy részint hiányoznak a szükséges alapfeltételek, amelyek lehetőséget teremtenének a vállalkozásoknak lókedvelő vendégek fogadására. A fejlesztések az alábbiakban foglalhatók össze:

Lovaglásra alkalmas területek, túraútvonalak kijelölése

A lovas turizmus több formája is ismert:

9. Lovaglás oktatás (futószárazás, lovastorna, versenyszintű oktatás, pónilovaglás, stb.)
10. Tereplovaglás (viszonylag rövid idő alatt, kis csoportban megvalósuló kötetlen lovaglás a természetben)
11. Kirándulások lovaskocsival
12. Lovas túrák (általában több napos lovaglások, amelyek mind a lovastól, mind a lótól komolyabb felkészültséget igényelnek; lehetnek csillagtúrák, vagy több települést és szálláshelyet érintő túrák, melyek akár más turisztikai termékcsoporttal is szorosan összeköthetők)
13. Lovas bemutatók, lovas rendezvények (csikósbemutató, lovas íjászat, esetleg versenyek)

Az egyes termékek fejlesztése különböző módokon valósítható meg, így a témakörön belül célszerű a termékeket külön kezelni.

A fentiek közül jelenleg Visegrádon csupán a lovas oktatás folyik, míg a csillagtúrák, tereplovaglás vagy a lovas túrák nem működnek. Ezek jelentik tehát a legnagyobb problémát gátolva a lovas turizmus megtelepedését. A túraútvonalak kijelölésére helyi igény kimutatható, azonban a védett természeti értékek, a nemzeti park miatt meghatározásuk nehézségekbe ütközik.

A túra útvonalak kijelöléséhez az alábbiak szükségesek:

14. tervezett túraútvonalak összeállítása (különös tekintettel a védett értékekre és a lovas turizmus vendégköre által igényeltre)
15. a tervezett útvonalak egyeztetése a PP RT és DINP igazgatóságai között,
16. az útvonalak bejárása,
17. az útvonalak összevetése az Erdőtörvénnyel.

Miután kijelölt útvonalak találhatóak a Visegrádi hegységben és a Pilisben további feladatok szükségesek:

18. az útvonalak melletti, a lovas turizmushoz szükséges szolgáltatói feltételek megteremtése,
19. a kijelölt túraútvonalak információs táblákkal való ellátása,
20. a lovas túraútvonalak népszerűsítő anyagainak elkészítése,
21. értékesítési rendszer kiépítése.

A lovas túraútvonalak piaci bevezetése

Szükséges a túraútvonalak és a lovas szolgáltatások piaci megismertetése, így ehhez önálló kiadvány elkészítését is javasoljuk, de a kínálat más promóciós eszközökön is meg kell jelenjen.

Vállalkozások továbbfejlesztése

A felmerülő igényeknek megfelelően a lovas vállalkozók fel kell készüljenek a vendégek fogadására. Ehhez beruházásokra van szüksége, mely sok esetben tetemes költséggel jár. A beruházási szükségletek, igények a kialakulatlan igények miatt nem tervezhető.

Lovas képzés

A szakemberhiány mindig problémát okoz a lovas turisztikai szolgáltatóknál. Többféle képzés beindítása szükségszerű: a lovas túrák beindításához elengedhetetlen a magas fokú túravezetői képzés, ugyanakkor a lovaglás oktatásához is más jellegű képzésben kell részesíteni az ezzel foglalkozó szakembereket. Ezek a képzések lehetnek tanfolyam jellegűek, vagy hosszabb lélegzetvételűek.

A program részletes költségvetése

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
Lovaglásra alkalmas területek, túraútvonalak kijelölése	-	-	-

A lovas túraútvonalak piaci bevezetése	A költségek egyenlőre nem tervezhetők!
Vállalkozások továbbfejlesztése	
Lovas képzés	
Összesen	

A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Lovaglásra alkalmas területek, túraútvonalak kijelölése						
A lovas túraútvonalak piaci bevezetése						
Vállalkozások továbbfejlesztése						
Lovas képzés						

Végrehajtásért felelős szervezet, cég

Lovaglásra alkalmas területek, túraútvonalak kijelölése – PP Rt és DINP Igazgatóság

A lovas túraútvonalak piaci bevezetése – felállítandó Tourinform iroda, vállalkozók

Vállalkozások továbbfejlesztése – külön-külön az érintett vállalkozók

Lovas képzés – vállalkozók, Magyar Lovas Turisztikai Szövetség

A kerékpáros turizmus fejlesztése

Az operatív program neve:

Kerékpáros turizmus fejlesztése

A program célja

Általános célok:

1. A kerékpáros turizmus bekapcsolása a város turizmusába,
2. A kerékpáros turisztikai kínálat fejlesztése,
3. A vendégforgalom növelése,
4. Turizmusból származó bevételek növekedése.

Közvetlen célok

5. A turisztikai infrastruktúra kialakítása, fejlesztése: kerékpárutak, kiszolgáló létesítmények
6. Szolgáltatásbővítés: túraútvonalak, programcsomagok

Kedvezményezettek köre

7. A város lakossága, vállalkozók
8. A várost felkereső turisták

Területi hatókör

Visegrád város és környéke

A program leírása

A kerékpáros turizmus lehetőségeit két adottság befolyásolja jelentősen: a nemzetközi kerékpártúra útvonalak közelsége, és a kedvezőtlen domborzati viszonyok.

- Visegrád a nemzetközi kerékpáros turizmus egyik fő ütőerét jelentő Donauradweg, illetve a Dunai szakaszon ezzel megegyező nyomvonalú EuroVelo mentén helyezkedik el. Az útvonal már most is jelentős forgalmat vonz, melynek volumene a jövőben folyamatosan erősödni fog. Kedvezőtlen ugyanakkor, hogy ezt a forgalmat lebonyolító kerékpárút a térségben a Duna bal partján épült ki, a jobb parton ugyanez a terepviszonyok miatt csak igen jelentős anyagi ráfordítással valósítható meg. A lineáris túrákon résztvevők több napot, akár heteket töltenek a nyeregben, naponta több településen áthaladnak, egy helyen keveset időznek. A kerékpárút építói közül ezért azok a települések számíthatnak nagyobb bevételhez, akik megállásra, költségre tudják ösztönözni a bringásokat, míg más települések számára a jelentős költségekből részesedés inkább egy esélyt jelenthet a továbbfejlődéshez.
- A kerékpárturizmus másik jellegzetes típusa, az inkább kiránduló jellegű, egy pontból kiinduló és ugyanoda visszaérkező csillagtúra. A turista ekkor a szálláshelye szűkebb környezetében mozog, kerékpárja sokkal inkább eszközként funkcionál egy-egy látványosság megközelítéséhez. Előnye, hogy a turista több időt tölthet a térségben, mint

az előző típus, hátránya, hogy a Visegrádi-hegység intenzív szintkülönbségei miatt egy szűkebb réteg számára igénybe vehető, sokkal inkább a kitartást, a fizikai szellemi próbatételeket kereső fiatalabb rétegeket vonzza. A Duna bal partján, vagy a Duna mentén, a Szentendrei-szigetet is érintően, túrázásra alkalmas mérsékelt forgalmú útvonalak találhatóak, ami vonatközlekedéssel is kombinálható. A csillagtúra típusú kerékpározás számára az infrastrukturális feltételrendszert viszonylag kis költséggel ki lehet alakítani. A település környezetében lévő természeti környezet látogatása nem igényel hosszú kerékpárutakat, sokkal inkább jól kitalált túraútvonalakat, melyek kevésbé forgalmas területeken vezetnek, ahol felértékelődik az információ fontossága. Ezt a szükségletet részletes térképekkel, a látnivalók feltüntetésével (helyszínen, vagy nyomtatott formában), és a megközelítését, a tájékozódást könnyítő táblák elhelyezésével lehet kielégíteni. Visegrád térségében mindezekkel együtt a "könnyű" csillagtúrák száma korlátozott, útvonaluk erősen kötődik a Duna folyásához.

Mindkét típusú kerékpározás jellemzője, hogy a fejlesztéséhez szükséges látnivalók zöme túlmutat a város lehetőségein és közigazgatási hatókörén. A kerékpáros turizmus infrastruktúrájának kiépítése költségigényes, megtérülése lassú. A kerékpárutak kiépítés önkormányzati feladat, ezért javasolt a fejlesztésben térségi összefogást kezdeményezni. A másik lehetőség a szolgáltatások bővítése, amely viszont a vállalkozói kör és a civil szféra bevonásával érhető el.

A meglévő adottságok miatt az alábbi programok megvalósítása javasolt:

A meglévő kerékpárút fejlesztése, új kerékpárutak építése

- Visegrádon jelenleg hozzávetőlegesen 1 km hosszú kerékpárút van az önkormányzat kezelésében, amely az 1960-as években épült. Funkciója, a révátkelő és a lepencei strand közti kerékpáros forgalom biztosítása, így alapvetően idegenforgalmi célokat szolgál. A közlekedésbiztonság szempontjából fontos lenne a kerékpáros és a gépjárműforgalom teljes szétválasztása is. Ez irányba azonban nem hat kényszerítő erő, mivel a kerékpárút ugyan a forgalmas 11-es főút mentén halad, de tiltó tábla nem akadályozza kerékpárosok közlekedését a főúton. Javasoljuk a kerékpárút kezdeténél és végénél, illetve az útmegszakításokban "kerékpárút/gyalogút" tábla elhelyezését, a főúton pedig kerékpározni tilos tábla elhelyezését abban az esetben, ha a kerékpárút nem hozza hátrányosabb helyzetbe a biciklistát a főúti közlekedésnél. A kerékpárút műszaki állapota ugyanis nem kielégítő, ezért a táblák elhelyezésével párhuzamosan gondoskodni kell annak felújításáról, karbantartásáról.
- Visegrád számára nagyobb lehetőséget nyújt a Nyugat-Európával, Szlovákián keresztül és a másik irányból Budapesttel összeköttetést teremtő Duna-menti kerékpárúthoz történő csatlakozás. Ennek kiépített nyomvonala jelenleg a Duna bal partján vezet, Szobtól kisebb megszakításokkal Gödög, illetve Budapestig. Ebben a helyzetben Visegrád két dolgot tehet:
  - a) Saját érdekét szem előtt tartva kezdeményezi a jobb parton is kerékpárút kiépítését, ahogy ez megtörtént a Visegrád-Dunabogdány közt tervezett kerékpárút kiviteli tervének elkészítésével. Kerékpárút építése Tahitótfaluig mindenképpen szükséges, onnan a Szentendrei-szigeten kisforgalmú úton is megközelíthető Szentendre, majd Budapest. Empirikus tapasztalatok szerint a kerékpárosok a látnivalók érdekében a bal parti kerékpárút kiépítettsége ellenére, testi épségüket is kockára téve használják a 11-es főutat Esztergom és Visegrád között is. Ezért javasoljuk a valós igények megismerését ezen a

szakaszon is (például forgalomszámlással), szükség esetén pedig tanulmányterv elkészítését.

b) Amennyiben az előzőek anyagiak hiányában nem megvalósíthatók, alternatív megoldásként a bal partról Nagymarosnál kell átcsábítani a kerékpárosokat egy visegrádi kitérőre, majd a turisták a bal partra visszatérve folytathatják tovább útjukat. Ez a lehetőség sokak számára már most is magától értetődő, de a város segítséget nyújthat a döntés megerősítésében invitáló, információs táblák elhelyezésével Nagymaroson.

Kiszolgáló létesítmények felállítása

A kerékpárral közlekedők egyik legnagyobb problémája kerékpárjuk és csomagjaik biztonságos megőrzésének kérdése. Erre különösen akkor van szükség, ha olyan látnivalókat tekintenek meg, ahová járművüket nem vihetik be, vagy olyan útvonalon haladnak, ahol csomagjaik súlyos teherként nehezednek rájuk. Visegrád esetében mindkét helyzet kialakulhat, amennyiben a kerékpáros a Fellegvár meglátogatására szánja el magát. Helyzetük megkönnyíthető kerékpártároló és csomagmegőrző felállítással.

Kerékpártároló helyszíneként a Fellegvár előtti őrzött parkoló, a Nagy-Villám kilátónál lévő terület, vagy a tornacsarnok előtti terület jöhet számításba. A Fellegvár mellett szól, hogy a látnivalóhoz közelebb van, őrzött parkolóról van szó, hátránya viszont, hogy nagyobb tároló létesítésére nincs elegendő hely. A kilátónál a helyzet fordított, vagyis ott terület van, viszont az őrzés nem megoldott. A kerékpártároló kialakítását, vagy a kilátónál javasoljuk - mivel a közbiztonság azért megfelelőnek tekinthető -, vagy a tornacsarnok előtt. Amennyiben a tervezett Tourinform iroda megvalósul, és lesz rá lehetőség, optimális megoldás lenne a tárolót és csomagmegőrzőt a közelébe telepíteni, mivel így egyszerre megoldódna az informálódás és az őrzés kérdése.

Műszaki kivitelezésnél szem előtt kell tartani a következőket:

- A kerékpártároló kialakításakor az eső elleni védelemre is lehet gondolni, ha a létesítmény kellően illeszkedik a tájba. Ez természetesen a költségeket drágítja, viszont egy különleges kialakítású építmény növelheti a terület esztétikai értékét.
- A régi típusú "hagyományos" tároló hátránya - amely a kerékpárt a kerekénél fogja -, hogy rajta a járművek összetorlódhatnak, eldőlnek, behelyezésük a váltók miatt nehézkes, illetve a kézi kerék-kioldóval rendelkező bringákat a kerékről leválasztva könnyebben eltulajdonítják. A tárolóeszköznek a kerékpárt a vázánál kell rögzítenie, mert ez meggátolja az elborulást, főleg akkor, ha a csomagtartó tele van. Javaslatunk kb. 5 cm átmérőjű acélcsőből „U” alakban meghajlított, kb. 1 m magas és 1,2 m széles tároló kialakítása, melyből 10-20 db elhelyezése indokolt. Az egyes tárolók oldalai reklámfelületként értékesíthetők, amiből a fenntartás, karbantartás finanszírozható.

A csomagmegőrző a kerékpártárolóval együtt, vagy attól elkülönítve is telepíthető, a fontos, hogy az értékek őrzése biztosítva legyen. Ennek két típusa a zárt, kulcsos őrzés, illetve egy intézményen belül személyi felügyelettel, vagy ha erre lesz hely, akkor a Tourinform irodában. A kulcsos megoldás kiépítése nyilván drágább, az őrzésért mindkét esetben díjat is szedhet az üzemeltető. A csomagmegőrző optimális helye a belvárosban lenne, mert ekkor a terhektől megszabadulva biciklivel lehet feljutni a várhoz. Ha azonban a tároló és a megőrző egyaránt és kizárólag a belvárosba települ, célszerű tájékoztatni a kerékpárosokat, hogy más helyen hasonló szolgáltatásra ne számítsanak.

A kiépített kerékpárutak mentén, illetve a városon kívüli túraútvonalakon minden természetjáró hálás, ha egy hirtelen jött zápor előtt esőbeállóba menekülhet. Mivel erre a meglévő kerékpárutakon nincs szükség, felállításuk inkább a környék túraútvonalain indokolt. Számuk, és pontos helyük jelenleg nem felbecsülhető.

A kerékpárutaknál említésre került KRESZ táblákon kívül, a túraútvonalak mentén szükséges iránymutató tájékoztató táblák elhelyezése, karbantartása, esetleg Nagymarosnál üdvözlő-invítáló tábla elhelyezése. A túraútvonalakon helyismerettel nem rendelkezők bicikliznek, (vagy sétálnak), ezért számukra irány és útvonaljelző táblák elhelyezése igen fontos. A túraútvonalak részben tanösvényként is funkcionálhatnak, így a tájékozódás mellett a látnivalók (növények, természeti képződmények, kulturális emlékek stb.) feltüntetése, rövid ismertetése is szerepet kaphat. E táblák elhelyezését és karbantartását vagy a terület, illetve a tárgyi emlék tulajdonosa (pl. erdőgazdaság, nemzeti park, magánszemély), vagy szakmai szervezetek (természetjárók, klubok, egyesületek, önkormányzati társulás) vállalhatják fel.

Visegrád központú túraútvonalak kialakítása

A városon belül eltöltött vendégéjszakák számát és a helyben költést befolyásolja, hogy a szabadidő eltöltésére milyen lehetőségek adódnak. Amíg a hosszabb, több napos országjáró kerékpárosok számára a kerékpár használata az elsődleges cél, addig a családok számára sokkal inkább kiránduló eszköz. Ezek a családok autóval, vagy vonattal érkeznek, magukkal hozzák kerékpárjukat, majd a környék felfedezésére indulnak, később a kerékpárt félretelve más szórakozási lehetőség után néznek. Ennek a rétegnek nyújthatunk segítséget jól kitalált és népszerűsített egynapos programcsomagokkal. A túraútvonalakat mind a szállásadók, mind utazási irodák, szakmai szervezetek kitalálhatják, a fontos, hogy rendelkezzenek egységes, konkrét nyomvonallal, tartalommal, esetleg ehhez kapcsolódó névvel, színnel, emblémával, egyszóval egyedi arculattal. Az ilyen túraútvonalaknak könnyebb felvállalni a marketingjét, rögzített nyomvonallán pedig további szolgáltatások alakíthatók ki.

Kerékpáros rendezvények

A kerékpáros rendezvények vagy egy szűkebb célcsoport igényeit elégítik ki, vagy ellenkezőleg, nagy tömeget mozgatnak meg. Ha a terepviszonyokra alapozva, vagy különleges építményekkel a kitaratást, vagy az ügyességet próbára tevő pályák létesülnek, akkor az extrém sportok iránt érdeklődők jelennek meg, főként a fiatal korosztályból. Ha a rendezvények dzsembori jellegűek, a célcsoport a legkülönbözőbb korosztályból tevődhet össze. E rendezvények kitalálásában és megszervezésében elsősorban a vállalkozói kör és a civil szervezetek aktivitása kívánatos.

Koordináció

A fentiekből megállapítható, hogy kerékpározás feltételrendszerének kialakítása többszereplős, összetett feladat, amely igényli a fejlesztések összehangolását és az egységes, közös fellépést. A siker egyik legfontosabb feltétele az anyagiakon túl, egy koordináló személy, vagy szervezet megjelölése. Erre a feladatra leginkább alkalmas lehet a Visegrádi Turisztikai Egyesület, a nemrég alakult Dunakanyar-Pilis Kultúrpark Marketing Kht, a Természetbarát Szövetség, vagy a későbbiekben kifejezetten erre a célra szerveződő kerékpáros egyesület, klub, baráti társaság.

A program részletes költségvetése

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
Kerékpártároló kialakítása	20/db	100-200 RIB, nemzetközi forrás	200-400
Zárt csomagmegőrző	500 - 1.000	500-1.000 RIB, MTT	1.000 – 2.000
KRESZ táblák elhelyezése	50/db	200 Közútkezelő Kht	400
Irányjelző, tájékoztató táblák elhelyezése	2.000 - 5.000	2.000-5.000 RIB	10.000
Meglévő kerékpárút felújítása	5.000	5.000 FVM - KVM alap, MTT	10.000

A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kerékpártároló kialakítása						
Zárt csomagmegőrző						
KRESZ táblák elhelyezése						
Irányjelző, tájékoztató táblák elhelyezése						
Meglévő kerékpárút felújítása						

Végrehajtásért felelős szervezet, cég

1. Kerékpártároló kialakítása: önkormányzat, Visegrádi Turisztikai Egyesület, Dunakanyar-Pilis Kultúrpark Marketing Kht
2. Zárt csomagmegőrző: önkormányzat, Visegrádi Turisztikai Egyesület, Dunakanyar-Pilis Kultúrpark Marketing Kht, vállalkozók
3. KRESZ táblák elhelyezése: önkormányzat
4. Irányjelző, tájékoztató táblák elhelyezése: Visegrádi Turisztikai Egyesület, Dunakanyar-Pilis Kultúrpark Marketing Kht, Természetbarát Szövetség
5. Meglévő kerékpárút felújítása: önkormányzat

Az idegenforgalmi promóció fejlesztése

1. Az operatív program neve:

A promóciós munka fellendítése

2. A program célja

Általános célok

A promóciós program közvetett célja a város hírnevét öregbíteni, a kirándulókat megfelelő színvonalú ismertető anyagokkal, ajándéktárgyakkal ellátni, a potenciális turisták számára ismertté tenni a többnapos tartózkodás lehetőségét, motivációjukat felkelteni, biztosítani a városba érkezők megfelelő tájékoztatását. Ezáltal a végső cél a város vendégforgalmának, valamint a turizmusból származó bevételeknek a növelése.

Közvetlen célok

- meghatározni a fenti célok elérését segítő promóciós eszközöket
- meghatározni a fenti célok elérését segítő promóciós akciókat
- kidolgozni a helyi tájékoztatási rendszert

3. Kedvezményezettek köre

- Visegrád Város Önkormányzata
- A település turizmushoz kapcsolódó szolgáltatói, vállalkozásai
- Tourinform Iroda, Szentendre

4. Területi hatókör

- Visegrád, Dunakanyar

5. A program leírása

A promóciós tevékenység – mely különböző promóciós eszközök, és akciók megvalósítását foglalja magába – jelentős költségeket emészt fel, ugyanakkor elengedhetetlen részét képezi a turizmus rendszer működtetésének. Visegrád esetében nagyon fontosnak tarjuk, hogy a potenciális turisták megszólítását célzó promóciós tevékenységét elsősorban térségi szinten, a Dunakanyar egészének vonatkozásában folytassa. A Dunakanyar egészének együttes promóciója, az ehhez valós csatlakozás több előnnyel jár:

- a Dunakanyar név már bevezetettnek számít a turizmus piacán,
- a térségi kínálat együttes piacra vitele hatékonyabb a figyelemfelkeltés szempontjából,
- a térségi kínálat sokszínűsége alkalmas arra, hogy a turistákat hosszabb tartózkodásra ösztönözze,
- a térségi promóció során a költségek is megoszlanak, így az önkormányzat jelentős forrásokat tud megtakarítani.

Ahhoz, hogy a Dunakanyar önálló egységként lépjen piacra, a térségen belüli szereplők közti szoros együttműködésre van szükség. Nagyon fontos továbbá a Regionális Marketingigazgatósággal, valamint a Regionális Idegenforgalmi Bizottsággal való együttműködés, ugyanis e szervezetek jelentős segítséget nyújthatnak a promóció területén. A

gondozásukban megjelent kiadványok, illetve egyéb promóciós eszközök, valamint a szervezésükben zajló study tourok, újságíró meghívások és a kiállítások, melyeken részt vesznek, eljuttathatják a térség és vele a település híret a potenciális turisták számára.

Jelen program mindezen szempontokat figyelembe véve promóciós eszközök és akciók megvalósítására, valamint a helyi tájékozódás elősegítésére tesz javaslatot.

Promóciós eszközök

Jelenleg a város rendelkezik egy általános tájékoztató leporellóval, mely magyar, angol és német nyelven jelent meg, valamint egy magyar nyelvű információs térképpel. Ezen kívül a több térségi kiadványban is szerepel: a Pilisi Parkerdő Rt egész területét bemutató kiadványban, valamint a Dunakanyar jobb parti településinek programfüzetében, településismertetőjében, szálláskatalógusában, valamint gasztronómiai kalauzában. A jelenlegi kiadványok folyamatos frissítése mellett a következőkben új kiadványok elkészítésére teszünk javaslatot. Fontos továbbá, hogy az általános információkat tartalmazó anyagok a magyar, angol és német mellett olasz nyelven is megjelenjenek.

Javasolt új kiadványok:

„Dunakanyar” - általános bemutatkozó kiadvány

Az általános információkat tartalmazó kiadványok szerepe ma már nem mondható jelentősnek, a vendégek zöme ugyanis inkább a praktikus információkat, a konkrét javaslatokat keresi a kiadványokban. Azoknak viszont, akik nem ismernek egy adott területet, hasznos lehet a kíváncsiság, motiváltság elérésében a bemutatkozó jellegű kiadvány. Az önkormányzatok, vagy akár nagyobb cégek, vállalatok reprezentatív célokra is használhatnak ilyen típusú anyagokat. Fontos azonban, hogy az általános információk mellett az egyes látnivalók, programlehetőségek, valamint a szállás- és egyéb szolgáltatók is helyet kapjanak benne, így a kiadvány egyben praktikus információkkal is szolgál a turisták számára.

1. A tervezett kiadvány célja: a Dunakanyar általános bemutatása és a praktikus információk együttes megjelenítése
2. A tervezett kiadvány tartalma: a Dunakanyar értékeit bemutató kiadvány, színvonalas fotókkal, rövid, tömör szöveggel, térképpel, szép grafikával.
3. Nyomdai paraméterek: A/4-es méret, 4 + 12 oldal, négy színű, 4 nyelvű, igényes papír, 10000 pld.

Visegrád - Örökségünk hívó szava

A kiadvány teljes körűen mutatná be Visegrád értékeit. A világörökséggé válás lehetőségére apellálva az épített és természeti értékek e különleges, máig megőrzött együttese mellett helyet kapna az aktív turizmushoz kapcsolódó lehetőségek bemutatása is, felkeltve több speciális szegmens érdeklődését. Az általános bemutatás mellett konkrét programcsomagok is helyet kapnának a kiadványban, így a településen való hosszabb tartózkodást is elősegítené azáltal, hogy az egyénileg vagy saját szervezéssel utazók kiválaszthatják a térség programcsokorszerűen összeállított palettájából az egyéni ízlésüknek legmegfelelőbb programokat.

4. A tervezett kiadvány célja: a település értékeinek általános, teljes körű bemutatása, kiemelve a fennmaradt kulturális és természethez köthető vonzerőket, valamint a turisták tartózkodási idejének meghosszabbítása, a térség lehetőségeinek programcsomagszerű kiajánlása

5. A tervezett kiadvány tartalma: a kiadvány két részre osztható: szükséges a térség általános bemutatása, szólni kell benne értékekről, illetve programlehetőségekről, kiemelve a kulturális és ökoturisztikai mellett az aktív lehetőségeket, másrészt a konkrét szolgáltatások elérhetőségéről, valamint szállás és étkezési lehetőségekről pontos, szövegben, térképen és képen egyaránt megjelenő információkat kell benne közölni. A kiadványban programcsomagokként is szerepelnének a lehetőségek.
6. Nyomdai paraméterek: leporelló méret, 20 oldal, irkafűzött, négy színű, 4 nyelvű, 5000 pld.

Osztálykirándulás Visegrádra és környékére

A településre ellátogató nagy számú diák zöme osztálykirándulás során jut a városba. Jelentős probléma azonban, hogy a néhány órás látogatást követően azonnal elhagyják a várost. Szükséges ezért olyan információs anyag készítése, amely révén a gyerekek a városban és környékén is kiváló lehetőségeket találnak.

- A tervezett kiadvány célja: a már ma is jelentős számban érkező osztálykiránduló csoportok programmal való ellátása
- A tervezett kiadvány tartalma: a kiadvány az osztálykiránduláson résztvevők számára két-három napos konkrét útvonaltervet ad, címeikkel, képekkel, szöveggel.
- Nyomdai paraméterek: leporelló méret, 8 oldal, irkafűzött, négy színű, 1 nyelvű, vékonyabb, természetbarát papír, 3000 pld.

Rendezvénykatalógus

A településen zajló eseményekről, rendezvényekről jó előre évről-évre tájékoztatást kell nyújtani a vendégeknek.

1. A tervezett kiadvány célja: a település rendezvényeinek felkeresésére szóló motiválás
2. A tervezett kiadvány tartalma: Rendezvények katalogizálása, képi megjelenítése
3. Nyomdai paraméterek: leporelló méret, 12 oldal, irkafűzött, két színű, 4 nyelvű, vékonyabb, természetbarát papír, 5000 pld.

Visegrádi Palotajátékok

A település minden évben megrendezésre kerülő, legrangosabb eseményéhez kapcsolódó kiadvány egyrészt a rendezvénnyel kapcsolatos tájékoztatóként szolgál, másrészt a rendezvényre érkező vendégek számára kínál a rendezvényen kívüli, további tartózkodásra ösztönző programlehetőségeket.

1. A tervezett kiadvány célja: tájékoztatás a Palotajátékok programjáról, a rendezvényre érkezők tartózkodási idejének meghosszabbítása
2. A tervezett kiadvány tartalma: A kiadvány két részből épül fel. Az első részben a rendezvénnyel kapcsolatos információk kapnának helyet (a rendezvény története, pontos program, helyszínek, kapcsolódó lehetőségek), a második részben a visegrádi tartózkodás során javasolt egyéb programlehetőségek kerülnének ismertetésre.
3. Nyomdai paraméterek: A/4 méret, leporelló formátum, négy színű, 4 nyelvű, 15.000 pld.

Lóháton a Visegrádi hegységben és a Pilisben

1. A tervezett kiadvány célja: Pontos útmutató a lovas turizmus vendégkörének a két hegység lovas turisztikai szolgáltatásairól.
2. A tervezett kiadvány tartalma: A kiadvány a lovaglás szerelmeinek foglalja össze a szolgáltatásokat, útvonalakat szöveges, képi és térképi információkkal.
3. Nyomdai paraméterek: leporelló formátum, irkafűzött, 4 nyelvű, 5000 pld.

Térségi kiadványokhoz való kapcsolódás

A turizmusban térségek sok esetben hatékonyabban tudnak piacra lépni, mint az egyes települések önállóan. Különösen igaz ez egy olyan térségre – a Dunakanyarra – melynek már jól bevezetett neve van a potenciális turisták körében. A feni okok miatt javasoljuk, hogy Visegrád városa támogassa mindazon kezdeményezéseket, melyek a térségi szintű megjelenést hivatottak megvalósítani.

WEB, CD

Az elektronikus információhordozók számos előnnyel rendelkeznek: könnyen frissíthetők, hatékonyan terjeszthetők. Ezért a kiadványokban található információkat érdemes CD-n is megjelentetni, valamint a város meglévő Web-oldalát a kiadványok tartalmával javasoljuk kiegészíteni. A városnak célszerű lenne alkalomadtán csatlakozni a Dunakanyar Web-oldalához is. A térségi Web-oldalt korszerű témamenedzselő rendszer alapján javasoljuk kiépíteni, melynek előnye, hogy egyszerűen, gyorsan és helyben frissíthető, a frissítés pedig nem igényel speciális programozói ismereteket.

Promóciós akciók

A kínálat népszerűsítésére, a város hírnevének öregbítésére, a potenciális turisták meggyőzésére kiváló alkalmat teremtenek a különböző promóciós akciók. A kiállításokon, vásárokon való részvételt, study-tourok szervezését és újságírómeghívásokat olyan módon kell megszervezni, hogy megfeleljen a marketingcéloknak.

Kiállításokon való részvétel

A kiállításokon, vásárokon való megjelenés nagyon költséges akció, de a Regionális Marketingigazgatóságon keresztül lehetőség van a promóciós eszközöket, sőt esetenként a térség egy-egy képviselőjét is térítésmentes eljuttatni e rendezvényekre. Javaslatunk szerint elsősorban a többnapos tartózkodásra ösztönző anyagok eljuttatását kell prioritásként kezelni a belföldi, valamint az osztrák, német és holland vásárookra, továbbá a kiállításokon való megjelenéskor is törekedni kell a Dunakanyar együttes megjelenítésére.

Study tourok, újságírómeghívások szervezése

A többnapos tartózkodási lehetőségre való figyelemfelkeltés eszköze lehet olyan beutaztató szakemberek, valamint újságírók figyelmének felkeltése akik a többnapos tartózkodás célcsoportjaival – diák- és ifjúsági csoportok, nyugdíjasok, kisgyermekes családok, párok – vannak kapcsolatban. Ennek érdekében javasoljuk, hogy ezen utazási irodák és újságírók számára szervezzen a város bemutatkozó programot. A program során a résztvevők ízelítőt kaphatnak a település szolgáltatásairól és a térség kínálatából is, valamint meggyőződhetnek arról, hogy a település alkalmas a többnapos tartózkodásra is. Ezen akciók szervezésében javasoljuk a Regionális Marketingigazgatósággal való együttműködést.

Direct mail akciók

A diák- és nyugdíjascsoportok megszólítására közvetlen levélben kell bemutatni a kínálatot és felajánlani egy néhány napos programcsomagot. A címlistákat a hazai, valamint osztrák célterületek nagyobb iskoláiból és nyugdíjasklubjaiból célszerű összeállítani.

Helyi tájékoztatás

A településre érkező turisták megfelelő tájékoztatása hozzájárul egyrészt a turisták komfortérzetének, elégedettségének növeléséhez, másrészt szerepet játszhat a tartózkodási idő meghosszabbításában is. Ahhoz, hogy a helyi tájékoztatás megfeleljen ezeknek a szempontoknak, a következő rendszer kiépítését javasoljuk:

Tájékoztató táblarendszer elhelyezése

A település nevezetességeit, valamint a turizmushoz kapcsolódó szolgáltatókat iránymutató táblákkal kell jelezni. A táblákon jelezni kell a vonzerő/szolgáltató megnevezését, címét, telefonszámát, valamint piktogramon keresztül a vonzerő/szolgáltatás jellegét. A táblákkal jelzett objektumokat a település központi térképén is el kell helyezni. Az önkormányzatnak elsősorban az alábbi objektumok kitáblázását kell prioritásként kezelni:

- Fellegvár
- Királyi Palota
- Salamon Torony
- Lepencefürdő.

Információs pont kijelölése

A kialakítandó városközpontban szezonálisan működő információs pavilont javasolunk felállítani, ahol a turisták hozzáférhetnek a promóciós eszközökhöz, valamint személyes eligazításban is részesülhetnek. E pavilon szerepét a későbbiekben a Tourinform Iroda átveheti.

Szolgáltatók, vonzerők, mint disztribútorok

A promóciós eszközöket hozzáférhetővé kell tenni, a nagy turistaforgalmat bonyolító csomópontokon célszerű elhelyezni. Ennek érdekében javasoljuk, hogy az idegenforgalmi szolgáltatók számára biztosítson a város a fent javasolt promóciós eszközökből kellő számú kiadványt, amelynek a megfelelő (látható és a kiadványokhoz méltó) elhelyezéséről a szolgáltatók gondoskodjanak.

6. A program részletes költségvetése

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
„Dunakanyar” - Általános bemutatkozó kiadvány	1750*	1750 RIB, GM, FVM, Vállalkozói hozzájárulás	3500
Visegrád - Örökségünk hívó szava	400	800 RIB, GM, NKÖM, Vállalkozói hozzájárulás	800
Osztálykirándulás Visegrádra és környékére	125	125 RIB, GM, ISM, Vállalkozói hozzájárulás	250
Rendezvénykatalógus	200	200 RIB, GM, Vállalkozói hozzájárulás	400
Visegrádi Palotajátékok kiadvány	300	300 RIB, GM, Vállalkozói hozzájárulás	600
Lóháton a Visegrádi hegységben és a Pilisben	300	300 RIB, GM, Vállalkozói hozzájárulás	600
Térségi kiadványokhoz való kapcsolódás	n.a.	n.a. Vállalkozói hozzájárulás	n.a.
CD	150	150 RIB,GM, Vállalkozói hozzájárulás	300
A város meglévő Web-oldalának frissítése	50	50 Vállalkozói hozzájárulás	100
Dunakanyar Web-oldal kialakítása	300	300 RIB, Vállalkozói hozzájárulás	600

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
Kiállításokon való részvétel	50	50 RMI,GM, Vállalkozói hozzájárulás	100
Study tourok, újságírómeghívások szervezése	100	100 RMI,GM, Vállalkozói hozzájárulás	200
Direct mail akciók	50	50 RMI,GM, Vállalkozói hozzájárulás	100
Tájékoztató táblarendszer elhelyezése	750	750 RMI, GM, FVM, Vállalkozói hozzájárulás	1500
Információs pont kijelölése	250	250 RMI, GM, FVM, Vállalkozói hozzájárulás	500
Szolgáltatók, vonzerők, mint disztribútorok	-	-	-

*Az összegnek csak egy része terheli Visegrád város önkormányzatát

8. A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
„Dunakanyar” - Általános bemutatkozó						
Visegrád - Örökségünk hívó szava						
Osztálykirándulás Visegrádra és környékére						
Rendezvénykatalógus						
Lóháton a Visegrádi hegységben és a Pilisben						
Térségi kiadványokhoz való kapcsolódás						
CD						
A város meglévő Web-oldalának frissítése						
Csatlakozni a Dunakanyar Web-oldalához						
Kiállításokon való részvétel						

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Study tourok, újságírómeghívások szervezése						
Direct mail akciók						
Tájékoztató táblarendszer elhelyezése						
Információs pontok kijelölése						
Szolgáltatók, vonzerők, mint disztribútorok						

6. Végrehajtásért felelős szervezet, cég

- Visegrád Város Önkormányzata

Az operatív program neve:

Befektetésösztönzési program lebonyolítása

1. A program célja

Általános célok

- 2.A város idegenforgalmi befektetők számára történő kedvező bemutatása,
- 3.Jelentősebb, turizmushoz kötődő befektetések megvalósulásának elősegítése.

Közvetlen célok

- 4.Befektetői kedvet ösztönző eszközök készítése,
- 5.Befektetések megvalósítását segítő tanulmányok kidolgozása.

6. Kedvezményezettek köre

Befektetők, Visegrád város, a város lakossága, vállalkozásai.

7. Területi hatókör

Visegrád város területe

- Termál-/gyógyfürdő (Lepence)
- Termálszálló
- 7.1.Tematikus park
- 7.2.Jachtkikötő
- 7.3.Vízi turisztikai központ.

8. A program leírása

A város már ma is rendelkezik számos olyan ötlettel, amelyek komoly fejlesztéseket jelentenének, a település turizmusát alapvetően formálnák át. Ezek tekintélyes része azonban nem önkormányzati feladat, itt vállalkozói tőkét kell mozgósítani. A vállalkozók között kiemelt szerepet kapnak a helyiek, akik azonban több esetben a magas beruházási költségek miatt nem tudnak közvetlen szerepet vállalni a beruházások megvalósításában. Ezen fejlesztések ugyanakkor stratégiai jellegűek, megvalósulásukkal komoly vendégforgalom elindulása érhető el. A fejlesztésekhez tehát tőkét kell bevonni, így a város feladata az, hogy a tervezett beruházások kivitelezéséhez a szükséges vállalkozói kört megtalálja.

A turizmusfejlesztés során az alábbi idegenforgalmi befektetési lehetőségek keresnek gazdát:

- Termál-/gyógyfürdő (Lepence),
- Termálszálló,
- Tematikus park,
- Jachtkikötő,
- Vízi turisztikai központ.

Befektetői alapanyagok készítése, alapinformációk meghatározása

A város igen nagy lépést tett előre azáltal, hogy elkészítette a település turizmusfejlesztési dokumentációját, amely a potenciális befektető számára is bizonyítja, a város komolyan gondolkodik az ágazat fejlesztésében.

A következő lépés, hogy elkészüljenek azok a megvalósíthatósági tanulmányok, amelyek az egyes tervezett objektumokra konkrét fejlesztéseket határoznak meg, megvalósításukra költségvetés készül megtérülési számításokkal, vendégkörkutatásokkal, marketing fejezetekkel és műszaki és látvány tervekkel.

A befektető döntésének meghozatalakor egyszerű ötletekre már ritkább esetben támaszkodik. A tőke megmozdításához világszerte és hazánkban is olyan dokumentációk készülnek, amelyek maximálisan kiszolgálják a befektetőt, mindenről pontos információt mutatnak be neki. A mai befektetőket jobbnál-jobb ajánlatok özönlik el, több tízmillió forintokért készült előkészítő anyagok között válogatnak, így illúzió lenne elvárni, hogy felmerült ötletekre komoly szándék mutatkozna.

Véleményünk szerint, szükséges a fenti elképzelések megvalósítási szándéka esetén megvalósíthatósági tanulmányokat készíteni, illetve a város egyértelműen meg kell határozza, hogy milyen kedvezményeket tud felajánlani a város turizmusába befektetni szándékozóknak.

Befektetői promóciós anyagok készítése, befektetésösztönzés

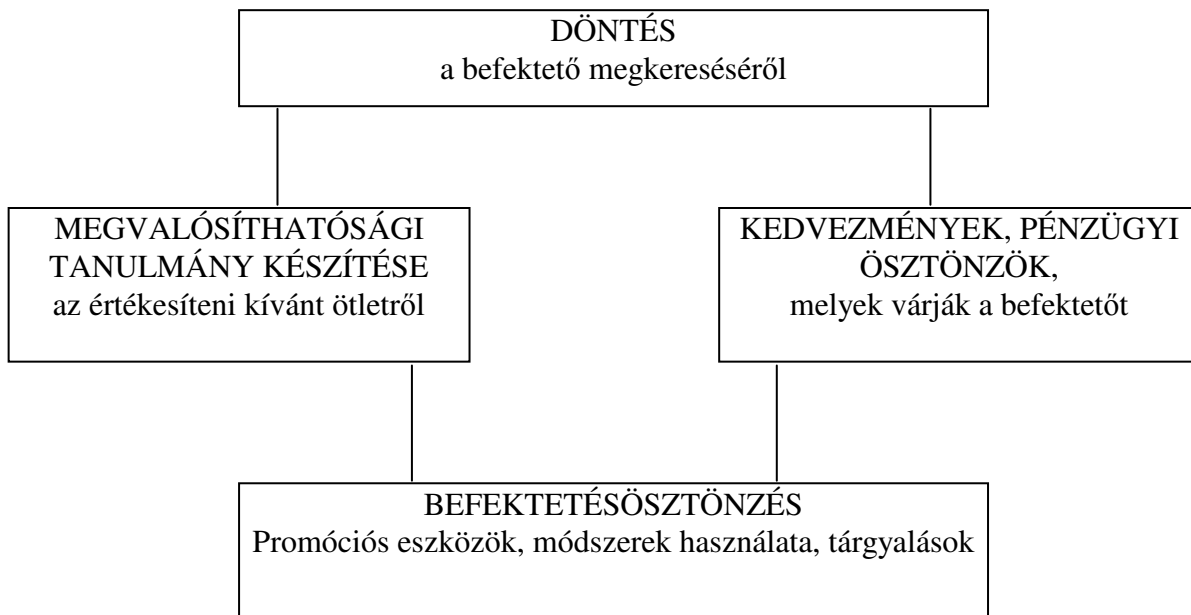
A befektetési alapanyagok elkészülte után érdemes promóciós eszközöket használni a potenciális befektető felkutatására. Javaslatunk alapján a következőket célszerű elkészíteni:

- Színvonalas, a befektetés célpontjait szövegesen és képileg bemutató kiadvány, amely alkalmas a motiváció felkeltésében, gyorsan, fontos tényekről tájékoztat. A kiadvány reprezentatív jellegű, legalább három nyelven elkészített eszköz.
- Multimédiás CD: ezen CD nagy előnye, hogy igen nagy információmennyiség fér rá, így lehetőség van az egyes objektumok komplett dokumentációinak bemutatására is. Könnyen megújítható, kiegészíthető, mára fontos befektetésösztönző eszközzé vált.
- WEB-lap: a befektetési lehetőségeket WEB lapon is célszerű elhelyezni, itt a nap 24 óráján biztosítva van a megjelenése. Gyorsan frissíthető, jelentős mennyiségű információ tárolható.

A fenti eszközökön kívül a befektető megtalálásához a következőket javasoljuk:

- A befektetési alapanyagok és promóciós eszközök eljuttatása kifejezetten befektető kereső szervezetekhez (ITD Hungary, Gazdasági Minisztérium, Magyar Turizmus Rt), amelyek külképviseleteiken keresztül külföldön is tudják propagálni.
- A város jelenjen meg bel- és külföldi befektetésösztönzési rendezvényeken, konferenciákon.
- Lehetőség kínálkozik kifejezetten befektetőkutató cégek alkalmazására is, amelyek nemzetközi kapcsolatrendszerüket felhasználva célirányosan keresnek fel befektetői köröket.
- A város és városkörnyék önkormányzatainak, vállalkozásainak meglévő bel- és külföldi kapcsolatrendszerére alapozva kiejánlhatóak az anyagok.

A befektetésösztönzés egyszerűsített folyamatábrája

9. A program részletes költségvetése

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Más források megnevezése és összege (ezer Ft)	A fejlesztés összköltsége (ezer Ft)
Termál-/gyógyfürdő (Lepence)	10.000	GM: 10.000	20.000
Termálszálló,	3.000	GM: 3.000	6.000
Tematikus park	7.500	GM: 7.500	15.000
Jachtkikötő	3.000	GM: 3.000	6.000
Vízi turisztikai központ	2.000	GM: 2.000	4.000
Kiadvány készítése	700	RIB: 700	1.400
CD készítése	200	RIB: 200	400
WEB lap készítése	200	RIB: 200	400
Összesen	26.600	26.600	53.200

1. A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Termál-/gyógyfürdő (Lepence)						
Termálszálló,						
Tematikus park						
Jachtkikötő						
Vízi turisztikai központ						
Kiadvány készítése						
CD készítése						
WEB lap készítése						

1. Végrehajtásért felelős szervezet, cég

1. A projektek, tanulmányok, valamint a befektetésösztönző anyagok elkészítéséért Visegrád Város Önkormányzata felelős. Amennyiben egy adott projekthez az önkormányzat a tanulmány elkészítése előtt talál befektetőt, úgy a város a vállalkozónak segítségét tudja nyújtani pályázati pénzek megszerzésében.
2. Amennyiben a helyi vállalkozások egy-egy projekt megvalósításában üzletet látnak, úgy az adott tanulmány végrehajtásában végrehajtó vagy közreműködő szerepet is betölthetnek.

A turizmus szervezeti rendszerének fejlesztése

Az operatív program neve:

Az idegenforgalomhoz kapcsolódó szervezeti-intézményi rendszer kialakítása

A program célja

Általános célok

Visegrádhoz kapcsolódó idegenforgalmi fejlesztések menedzselése, a kapacitások növelése.

Közvetlen célok

A turisztikai szervezeti, intézményi rendszer alapfeltételeinek kialakítása.

Kedvezményezettek köre

1. Visegrád Város Önkormányzata
2. Helyi idegenforgalmi vállalkozások
3. Idegenforgalomhoz kapcsolódó társadalmi szervezetek

Területi hatókör

Visegrád város

A program leírása

Visegrád és a Dunakanyar az ország egyik leglátogatottabb térsége, ahol természeti, történeti és kulturális értékek jelentős számban találhatók meg. A meglévő vonzerők, értékek kiemelkedő turisztikai adottságúvá emelik a várost, ugyanakkor jelentős feladatot, egyben kihívást is jelent a vonzerők hasznosítása, terméké fejlesztése.

Jelen program célja, hogy biztosítsa az idegenforgalomhoz kapcsolódó felelős szakember jelenlétét, esetlegesen a későbbi intézményi forma megteremtését. Ennek indoka, hogy a város komoly idegenforgalmi fejlesztési elképzelésekkel rendelkezik, melyek megvalósításához több tényező együttes biztosítása szükséges, de a témához értő, erről felelősen gondolkodó szakértő nélkülözhetetlen. A területet érintő fejlesztések több szálon, több tulajdonoshoz kötődően zajlanak a jövőben. A koordináció és a partnerség megteremtése szintén jelentős feladat, ugyanakkor jelentős hatás és hatékonyság érhető el az alkalmazásával. E célra szintén alkalmas lehet egy idegenforgalmi referens alkalmazása.

Visegrád Város Önkormányzata költségvetésének terhére jelenleg nehezen képes foglalkoztatni idegenforgalmi referenst, az önkormányzat működési költsége szűkösnek mondható. Ezért javasolt olyan felsőfokú idegenforgalmi végzettséggel rendelkező, lehetőleg pályakezdő munkanélküli alkalmazása, akinek bérét a munkaügyi központ jelentős mértékben átvállalja. Ez elérheti a 90%-ot is, így a foglalkoztatónak a járulékok és a bér egy részének biztosítása a feladata. Néhány terület, melyhez az idegenforgalmi referens tevékenysége kapcsolódik:

- Turisztikai pályázatok készítése
- Promóciós anyagok előkészítése (kiadványok, WEB, stb.)
- Sajtó referensi feladatok
- Szakmai rendezvényeken a város képviselése

A bértámogatás időszakát követően, a vállalt és teljesített feladatok hatását figyelembe véve tud dönteni az önkormányzat a továbbfoglalkoztatásról, még ha az jelentősebb költségvállalást is igényel.

Az idegenforgalmi referens feladata a Tourinform Információs Pont kialakítása. Jelenleg e téren jelentős ellenállás tapasztalható a vállalkozói szféra részéről, melynek elsődleges indoka a nem megfelelő tájékozottság az Információs Pont funkcióját illetően. A referens egyik feladata a tévhitok eloszlata. A Tourinform Iroda kialakításával intézményesíthető a turisztikai szakterület, egyben a város szolgáltatási szektora bővül. A Tourinform kialakítására a Magyar Turizmus Rt. többször tett javaslatot, az irodai feltételek biztosításához évente változó tartalmú pályázatok kapcsolódnak. Működési költséget szintén biztosít az MT Rt., mely főleg a szezonban való hosszabb nyitva tartást könnyítheti meg. Visegrádhoz hasonló forgalmú település támogatása 2001-ben 700 ezer Ft volt. E pénzből, valamint szintén munkaügyi támogatásból egy fő információt biztosító személy bére finanszírozható. E mellett az iroda működéséhez más irodák kiadásai alapján 500-700 ezer Ft szükséges, valamint promóciós anyagok gyártása esetén az ezeket támogató pályázatokhoz a sajtóterőt kell biztosítani. A Tourinform Iroda vezetésének feladatát a későbbiekben a referens vállalja fel.

A program részletes költségvetése

A projekt részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás	Más források megnevezése	A fejlesztés összköltsége
Idegenforgalmi referens alkalmazása	Első évben 600 ezer Ft (A második évtől kezdődően bértámogatás nem igényelhető)	Munkaügyi támogatás: 1.000 ezer Ft	1.600 ezer Ft
Tourinform iroda kialakítása és működtetése	Évente: 1.500 ezer Ft	MT Rt: 1.000 ezer Ft RIB: 1.000 ezer Ft	3.500 ezer Ft (évente)

A program ütemezése

A projekt részegységeinek megnevezése	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Idegenforgalmi referens alkalmazása						
Tourinform Iroda kialakítása és működtetése						

Végrehajtásért felelős szervezet, cég

Visegrád Város Önkormányzata

Az operatív program neve

Stratégiai menedzsment kialakítása műhelymunka segítségével

A program célja

Általános cél

Visegrád város és közvetlen környezetének turizmusfejlesztése, vendégforgalom növelése.

Közvetlen cél

Visegrád város turizmusának fejlesztését elősegítő stratégiai menedzsment kialakítása.

Kedvezményezettek köre

A térségbe érkező turisták számának növekedésével a szolgáltató egységek, települések önkormányzatai, a forgalomnövekedés és beruházások által a térség lakói, egyben az idegenforgalmi vállalkozások, társadalmi szervezetek, önkormányzat.

Területi hatókör

Visegrád város

A program leírása

Visegrád városban turisztikai egyesület működik. A jelenlegi tagság körében az egyesület működési célját illetően megoszlanak a vélemények. A jelenlegi vezetőség elsősorban városszépítő funkció fenntartását, erősítését tartja fontosnak, ugyanakkor felvetődött az idegenforgalomhoz kapcsolódó érdekérvényesítés erőteljesebb megjelenítése. A két funkció együttes felvállalása, mint két szekció, erősítő, szinergikus hatással bír, de mindenképpen javasolt egy önmeghatározást, a kompetenciákat tisztázó program elindítása. Erre alkalmas az ún. stratégiai menedzsment kialakítását célzó program megszervezése.

A stratégia létrejötte több esetben szerves fejlődés során alakul ki, ebben az esetben azonban szerencsés egy tudatos beavatkozás, így a már kialakult szempontok mellett megjelenhetnek a tudatosság elemei, maga a fejlesztési stratégia.

A fejlesztési stratégia azon tervek összessége, amelyben megfogalmazódnak a területre szóló fejlesztési irányok, míg a "menedzsment" során ezek tudatos magatartás felvállalásával ezek végrehajtása történik.

A műhelymunkák során szakavatott projektmenedzserek, a kistérség turizmussal foglalkozó szakemberei fektetik le a stratégia alapköveit, fogalmazzák meg az ehhez kapcsolódó, illetve igényelt fejlesztési programokat.

A műhelymunka szakaszai

1. blokk:

- Előkészítés: A stratégia alkotás folyamatának megalapozó csoportja a projektmenedzsereké, míg a véglegesítő-, elfogadó team maga a turisztikai egyesület.
- Jövőkép kialakítása: a szándékolt jövőbeni pozíció és célpiramis megállapítása, ehhez egy alapos helyzetfeltárás, erőforráselemzés elvégzése szükséges, mely során az egyesület azonosítja a rendelkezésére álló eszközöket, a térség turisztikai vonzó tényezőit, feltárja ezeknek a versenytársakhoz (a megye, régió, ország más települései) viszonyított értéktermelő képességét, meghatározza a város megkülönböztethető jellemvonásait, egyedi adottságait, versenyelőnyeit, amelyekre támaszkodva megvalósíthatja stratégiáját.
- Misszió: A küldetés csak abban az esetben lehet sikeres, ha a résztvevők nyilatkoznak arról, hogy mi a létezésének oka, egyben indoka, mire törekszik, kiket és hogyan kíván szolgálni, milyen társadalmi érdekekben hisz, és mit tekint megkülönböztető jellemvonásnak.

2. blokk:

- Belső környezetvizsgálat: a korábban meghatározott pozíció eléréséhez szükséges szakmai, infrastrukturális, szervezeti rendszer vizsgálata. A versenytársak felmérése, vevőkör meghatározása, helyettesíthetőség lehetőségének felvetése, kiegészítő tevékenységek összegzése.
- Tevékenységtérkép felállítása, melynek fontos elemei:
  1. *Marketing-kommunikáció*: ez a tevékenység elengedhetetlen a település "eladása" érdekében. Az egyesület tagjai koordináltan, intenzív promóciós munkával érhetik el a térség imageának kialakítását, megismertetését a turistákkal.
  2. *Megkülönböztető stratégia* kialakítása, melynek célja a város megkülönböztetése a vetélytársaktól, ennek ismertetése, elfogadtatása a turistákkal, miszerint ez a város egyedi vizuális, esztétikai, kulturális előnyökkel rendelkezik.
  3. *Termékfejlesztéshez* való segítség nyújtása. A térségben megvalósult és a jövőben megvalósuló turisztikai termékek fejlesztésének koordinálása az egyesület kiemelt feladata, mely jelentős forgalomnövekedést indukál.
  4. A turisztikai kínálat *diverzifikációjának* támogatása.
- Szervezeti kapcsolatrendszer felállítása, mely során érdemes végiggondolni és meghatározni azokat a helyi szervezeteket, melyek valamilyen módon segíthetik az egyesület munkáját. Belső és külső érdekcsoportok elkülönítése.

A program részletes költségvetése

A program egy non-profit egyesület stratégiai menedzsmentjének kialakításáról szóló műhelymunka keretében. Célja a fejlesztések koordinálása, tehát nem önálló gazdálkodó szerv. A kitűzött cél megvalósításához forrásra van szükség, mely önerőből és pályázati forrásból biztosítható. Mivel e program költségei nem jelentősek, javasolt összevonni más operatív programmal, és összevontan megpályázni.

Program részegységeinek megnevezése	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Egyéb források (ezer Ft)	Összköltség (ezer Ft)
1.blokk megrendezése	45	105 megyei TFC	150
2.blokk megrendezése	60	140 megyei TFC	200
Összesen	105	245	350

A program ütemezése

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1.-2. blokk						

Végrehajtásért felelős szervezet, cég

Turisztikai Egyesület

Az operatív program neve

Projektmenedzsment elsajátításra képzés szervezése

A program célja

Általános cél

Visegrád idegenforgalmi versenyképességének javítása.

Közvetlen cél

A projekt menedzsmenttechnikák megismerése és elsajátítása a szervezeti rendszer tagjai részére, miáltal a tervezett fejlesztéseket tervszerűbben és hatásosabban lehet végrehajtani.

Kedvezményezettek köre

- Turisztikai Egyesület tagsága
- Visegrádi turisztikai vállalkozások
- Önkormányzat

Területi hatókör

Visegrád

A program leírása

Az idegenforgalom terén - csakúgy, mint a gazdasági élet többi területén - egyre élesebb a verseny. A versenyben csak azok az ágazatok és területek fejlődhetnek tovább, akik képesek felismerni a mindig jelenlevő és egyre jobban fejlődő igényeket és ezeket kimerítően, gyorsan és gazdaságosan tudják kielégíteni. Az ilyen stílusú tevékenységnek több alapvető szükséglete van, mely nélkül elképzelhetetlen a megvalósítás.

1. Stratégiai célok megfogalmazásától az operatív szintig kidolgozott fejlesztési terv (jelen munka tárgya)
2. A meglévő tervet megvalósítani képes szervezeti rendszer:
  - 2.1.A szervezeti rendszer felépítése
  - 2.2.A szervezeti rendszer alkalmassága

A 2.1. pont tekintetében a munka kidolgozása során merültek fel hiányosságok, melyekre a közeljövőben szükséges megoldást találni. Jelen fejlesztési program több olyan projektet is tartalmaz, melyek valós termékfejlesztés kategóriába tartoznak. Ezek megvalósítása olyan felelőst igényelnek, akik folyamatosan, főállásban tud a projekteken dolgozni. Ezért javasolt, hogy Visegrád Város Önkormányzata a jövőben alkalmazzon turisztikai referenst, aki képes a felmerülő nagyszámú feladatot ellátni.

A szervezeti rendszer alkalmassága (2.2.) feltételezi, hogy az érintettek tisztában vannak a projektmenedzsment fontosságával, és munkájukban, mint technikát alkalmazzák. A jelen állapotban még jelentősek a hiányosságok ezért javasolt egy 50 órás tanfolyam szervezése.

Ennek témái a következők:

- Projekt értelmezés, helye a tervezési rendszerben (2 óra)
- Esettanulmány (2 óra)
- A projekt kidolgozás lépései (4 óra)
- Esettanulmány (2 óra)
- A projekt megvalósítás összetevői (3 óra)
- Esettanulmány (2 óra)
- Csapatmunka a projekten (2 óra)
- Esettanulmány (2 óra)
- Egyedüli projekt kivitelezés (2 óra)
- A projekt átadása (3 óra)
- Esettanulmány (2 óra)
- A projekt értékelése (3 óra)
- Esettanulmány (2 óra)
- Innováció az idegenforgalomban (4 óra)
- Esettanulmány (2 óra)
- Tapasztalatcsere (13 óra)
- Összesen: 50 óra

A tanfolyamot két csoportban érdemes tartani, mivel az oktatás kis létszámú csoportokban hatékony. Javasolt, hogy hétfélig, vagy késő délutáni időszakra legyen hirdetve, mivel a kedvezményezettek többsége így jobban aktivizálható. Az oktatás mindkét esetben két hónap alatt megtartható. Helyszíneként a szükséges technikai felszerelést biztosítani képes (video projektor, írásvetítő, stb.) visegrádi intézményt érdemes választani.

A program részletes költségvetése

Alprogramok	Szükséges saját forrás (ezer Ft)	Egyéb források (ezer Ft)	Összköltség (ezer Ft)
Projektmenedzsment elsajátításra képzés szervezése	500	1.500 (RIB, regionális területfejlesztési forrás, MT Rt.)	2.000

Részletezés

Oktatás (100 órára számolva)	1.500
Tananyag sokszorosítás, demonstrációs eszközök	100
Helyszín biztosítása (bérlet, vendéglátás)	200
Tapasztalatcsere	200
Összesen	2.000

A program ütemezése

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Projektmenedzsment elsajátításra képzés szervezése						

Végrehajtásért felelős szervezet, cég

Turisztikai Egyesület